

DOMOLJUB

Glasiilo Jugoslovanske Kmetске Zveze z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 12 Din. za pol leta.
Za inozemstvo 26 Din. za pol leta.
Posamezne številke se prodajajo po 1 Din.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Vsi na katoliški shod!

Od 25.—29. avgusta se bo vršila v Ljubljani nova pregrupacija slovenske katoliške armade. Povojni čas je postavil Slovence in vse njihovo narodno, gospodarsko in versko življenje v povsem nove razmere. Majhen narod, ki se hoče obdržati na površju, pa bodisi versko, narodno ali gospodarsko, ne more tega doseči s številom, temveč samo s tem, da se zna čimprej v nove razmere vživeti, spoznati njih dobre strani, pa tudi slabe in se jim tako z organizirano močjo postaviti v bran. Majhen narod se ne more obdržati s številom, temveč samo s svojo višoko izobrazbo, z dušnim in telesnim zdravjem ter neprestanim delom. Če tega ni, smo zapisani počasnemu in trpljenju polnemu hiranju in smrti.

Zato pa se je sklical V. katoliški shod: da do dna proučimo današnje razmere, ugotovimo v njih dobro in slabo, premislimo bojni načrt proti nevarnostim, ki nam groze, ter uredimo prihodnje delo. Majhna, pa urejena in izvežbana armada naredi več, kot številna, pa neurejena in nepoučena. Gorje pa, kadar se majhna armada bojuje in dela brez načrta in brez reda!

Zato sleherni Slovenec na katoliški shod! Vsak veren Slovenec je zainteresiran, zakaj bodočnost — slaba ali dobra — bo tudi njega zadela, in je zato tudi njegova naloga, da po svojih močeh sodeluje pri urejanju armade.

Na katoliški shod zlasti zato, da izvedemo veličastno manifestacijo katoliške misli, katere manifestacija bo več govorila kot vsi govori. Zlasti za nasprotnike je ogramna manifestacija edina beseda, ki jo razumejo in morajo razumeti.

Obenem pa moramo z manifestacijo sebi dati poguma. Kadar smo zbrani vsi, tedaj vidimo, da nas je za ta mali narodič naravnost ogromno število in to nam daje moči, pobude in veselja v delu.

Zato naj zlasti v nedeljo 26. avgusta ne bo vernega Slovenca, ki ne bi prihitel v Ljubljano.

Ta teden je zadnji za priglašanje. Oglasite se v župnem uradu, kjer dobite izkaznice za polovično vožnjo. Ta izkaznica velja obenem za vstopnico k vsem prireditvam kat. shoda. Zadržajte malo vsoto 10 Din za katoliško manifestacijo — saj za manj-

vredne ali celo škodljive stvari zmečemo na stotine dinarjev (preobilno pitje!).

V soboto ob 8. zvečer bo za udeležence V. kat. shoda pozdravni večer, ki ga priredi naša dijaška omladina; govorili bodo zlasti neslovenski udeleženci.

V nedeljo, 26. avgusta bo velik manifestacijski sprevod, pri katerem bo nastopilo do 3000 Orlov, narodne noše in naše organizacije, razdeljene po skupinah. Ob pol desetih bo sv. maša na Kongresnem trgu, ki jo bo daroval papežev poslanik v Beogradu msgr. Pellegrinetti. Po sveti maši bo posvetitev presv. Srca Jezusovemu, pri kateri se bo pela pesem posvetitev domovine in »Povsod Bogac«. Sledilo bo veliko manifestacijsko zborovanje, pri katerem bosta dva slavnostna govora. Popoldne ob pol treh bodo v vseh ljubljanskih cerkvah razne pobožnosti: za Marijine družbe, misijone, III. red, evharistična, sv. Cirila in Metoda, za dijake, za vojake. Ob štirih bo orlovska telovalba v Stadionu ob Dunajski cesti. Ob osmih je prosvajanje oratorija »Vnebovzetje Marijinoc«.

V ponedeljek, 27. avgusta in v torek 29. avgusta bo ob sedmih v stolnici cerkveni govor, nato pontifikalna sveta maša, ki jo bo daroval vsakikrat nadškof. Ob pol devetih naprej do poldne je vsakokrat zborovanje odsekov in sicer: v ponedeljek:

1. Odsek za leposlovje, znanost in umetnost.
2. Solski odsek.
3. Odsek za narodno prosveto.

V torek:

1. Odsek za versko življenje in нравni prerod.
2. Socialni odsek.
3. Odsek za cerkveno-politična in politična vprašanja.

Pri vsakem odseku bo več referatov, ki bodo trajali do dvajset minut, referatu bo sledil razgovor.

V ponedeljek in torek ob dveh popoldne bodo zborovale verske in kulturne organizacije. V ponedeljek: misijonsko zborovanje III. reda, zborovanje Marijinih družb, občni zbor Vzajemnosti. — V torek: zborovanje apostolstva sv. Cirila in Metoda, občni zbor Leonove družbe, zborovanje svete vojske, zborovanje Vincencijeve družbe, zborovanje salezijanskega sotrudištva.

V ponedeljek od štirih do sedmih zve-

čer bosta slavnostni zborovanji, pri katerih bodo vsakikrat govorili štirje govorniki. V ponedeljek bodo obravnavali slavnostni govori tele predmete: veličanstvo kat. cerkve, šolsko vprašanje, mladinske organizacije, narodna in državljanska vzgoja. V torek: sodobni socialni razvoj in krščanstvo, obnova krščanskega življenja, delo za treznost, verska misel v javnosti. V torek zvečer se bo končal katoliški shod z zaključnim večerom, katerega bo priredilo akademično starešinstvo, v sredo 29. avgusta ob sedmih bo rekvijem za umrle udeležence prvih štirih katoliških shodov.

Ob katoliškem shodu bodo še tele prireditve: V soboto ob osmih telovalba akademija Orlov v dramskem gledališču, v soboto, nedeljo in ponedeljek ob osmih »Trpljenje Kristusovo« v Ljudskem domu. Narodno gledališče bo priredilo te dni sledeče predstave: v opernem gledališču v soboto in v ponedeljek Foersterjevega »Gorenjskega slavčaka«; v nedeljo Smetanovo »Prodano nevesto«. V dramskem gledališču pa: v nedeljo Medvedovo »Za pravdo in srce«; v ponedeljek pa Shakespearjevega »Hamlet«.

Hočeš biti suženj ali gospodar?

S 25. julijem se je končalo poletno zasedanje Narodne skupščine. Zbornična vrata so se zaprla in poslanci so šli domov, da bodo mogli poročati volilcem o delu v skupščini. Kaj bodo poročali slovenski poslanci slovenskemu ljudstvu?

Prvič bodo poročali, da srbske stranke nimajo nobenega smisla in razumevanja za potrebe, tako gospodarske, politične in kulturne, slovenskega ljudstva. Vse srbske stranke, to so radikali, demokrati in tudi zemljoradniki imajo pred očmi samo potrebe Srbije in srbskega naroda. Tem režejo belo pogačo, nam Slovincem priveščijo le drobtinice, ki padajo z njihove mize. Da bodo mogli tudi nadalje rezati pogačo, zato so tako strastni zagovorniki centralizma. Ker je centralizem zanje dober, ker jim daje vso politično moč in ves denar v roke, zato so mnenja, da je to stanje v državi dobro in da mora večno

Iako ostati. To stanje hočejo demokrati, katerim so se obesili tudi naši liberalci, ohraniti magari s silo in krvjo. Radikali so ravno tako vneti centralisti in zagovorniki gospodarske in politične nadmoči srbskega naroda v državi, kakor druge srbske stranke, vendar pa hočejo to nadmoč ohraniti z lokavostjo, prevaro in videzom zakonitosti. Eni kot drugi skušajo preslepiti Hrvate in Slovence in jih pritegniti v svoje vrste, da bi tem srbskim strankam pomagali nas izkoriščati. Gotovo je eno, da so te stranke brez velikega in hudega našega boja ne bodo dale svoje moči iz rok.

Drugič bodo poročali, da so vladajoče srbske stranke vpeljale v državi brezmejno gospodarsko neenakost. Ti vladajoči srbski krogi so mnenja, da so davki namenjeni v prvi vrsti za to, da jih cela država plačuje za srbske kraje. Resnično je, da je Srbija po vojski silno trpela. Ravnotako gotovo pa je tudi, da je Srbija za to debila vojno odškodnino in jo bo še dobila. Naši davki niso za to, Naši davki niso za to, da bi z njimi predvojne zamude srbskega gospodarstva in srbske uprave popravljali in tudi ne, da bi z njimi poravnali celotno vojno škodo. Če pogledamo državni proračun, pa vidimo, da se Srbija pri davkih zelo varuje, nasprotno pa so izdatki za srbijske kraje sorazmerno neprimerno večji, kakor za druge kraje. O tem smo že pisali, bomo še pisali, da se bodo naši ljudje vendar enkrat zavedli, da o njihovih davkih ne odločajo sami, ampak Srbi. To je naravno, ker je vsa moč združena v Belgradu. Kdor je s tem zadovoljen, naj bo lepo tiho in naj mirno naprej plačuje. Kdor pa hoče s svojim sam gospodariti, tisti pa se bo tako dolgo upiral in bojeval, da se bo zrušilo to nenaravno stanje.

Tretjič bodo poročali, da vladajoči srbski krogi nimajo nobenega smisla za gospodarsko šibke sloje v naši državi. Gospodarsko močne ščitijo, gospodarsko slabe izjemajo. To se najbolj jasno kaže, če pogledamo, kakšne davke imamo pri nas in kako nesmiselno se pri nas davki povišujejo. Glavna moč državnih dohodkov sloni na takozvanih posrednih davkih; n. pr. davek na sol, sladkor, dalje kolekovina itd. Vsak grizljaj, ki ga napravimo, je obdavčen, in krivica je v tem, da mora vsakdo enako plačati, pa če je bogat ali reven. Ko je šlo za nove davke, se ti krogi niso ozrli po tistih, ki so gospodarsko močni, ki bi lahko plačali in ki jih povišani davek ne bi preveč obtežil. Zgrabili so onega, ki ga najbolj lahko primejo in ki v naših krajih zelo težko plača, obdavčili so brez pomisleka s 500% poviškom kmetjsko posest. Glede davkov smo že s številskimi dokazali, da se pri nas do vinarjev natanko izterjujejo, da se vsi davčni zakoni in navodila davčnih oblasti kar najbolj kruto razlagajo in uporabljajo. V srbskih krajih pa gledajo skozi prste. Zato je tudi končni učinek teh davčnih zakonov in davčnih predpisov drugačen pri nas, drugačen v Srbiji. Pri nas izterjani davki skoro za polovico presegajo vsoto, ki je bila po državnem proračunu za naše kraje določena, da jo državi plačajo. V srbskih krajih pa do-

segajo vplačani direktni davki komaj po proračunu določeno vsoto, ker imajo tam druge davčne navade in druge davčne uradnike. Vladajoči krogi se ne ozirajo prav nič na davčno zmožnost davkoplačevalcev, tudi ne na to, če so vsi gospodarski sloji sorazmerno pritegnjeni plačevanju davkov. Na to se ne ozirajo, ampak se kratkomalo odločijo za gotove vrste davke, ki so mogoče najmanj upravičeni, ker že tako naprej vedo, da bodo te davke plačali naši kraji. Za velika podjetja imajo ti krogi vedno odprto srce, ker sedijo v vladi po večini možje, ki imajo z njimi dobre zveze ali pa sede celo v upravnih svetih. O tem bodo poročali našemu ljudstvu naši poslanci, da se bo ljudstvo zavedlo, ali je v svojem boju za svoje pravice na pravem potu ali pa naj v tem boju mirno odloži bojno orožje in poklekne pred velesrbske gospodarje.

Četrtrič bodo naši poslanci poročali, da so ti srbski vladajoči krogi največji militaristi, ki so z novim vojaškim zakonom naložili našemu ljudstvu največji krvni in denarni davek, in ki hočejo iz naše države ustvariti pravo vojaško državo po zgledu predvojne nemške države. Jasno je to, da v današnjih razmerah nobena država ne more biti brez vojakov. Jasno je pa tudi, da se dajo vojaška bremena olajšati in vojaško službovanje zelo omejiti. Za vse pametne predloge, ki so jih stavili naši poslanci v korist ljudstva in države, so imeli ti velesrbski krogi gluha ušesa. Kljub temu bi pripomnili to, da so bili za ta vojaška bremena slovenski in hrvatski liberalci še bolj vneti kakor velesrbi sami.

Petič bodo poročali naši poslanci, da ti velesrbski krogi nimajo srca za potrebe in nesreče našega kmetjskega ljudstva. Najbolj se je to pokazalo, ko se je pretekli teden obravnaval v zbornici zakon o hitri pomoči onim, ki so bili po toči in raznih ujmah oškodovani. Niso hoteli iti ti velesrbski krogi na bistvo predloga, da bi se dovolil večji kredit, iz katerega bi dobili oškodovani znatnejšo podporo, ampak so govorili semintja in potem sklenili neki zakon o zavarovanju setev proti ujmam in toči. Za po toči oškodovane kraje bo pa odpadlo le inalo denarja. Kakor v tem slučaju, tako kaže tudi v vseh drugih, da ti velesrbski krogi nimajo srca za srednjega in malega kmeta.

Šestič bodo poročali, da ti vladajoči srbski krogi s svojo krivično gospodarsko politiko, z izžemanjem prečanskih krajev, s svojo politično nadoblastjo nad Hrvati in Slovenci in s svojo krivično davčno politiko rušijo temelje te države. Mi, ki hočemo zadovoljno in močno državo, ki bi bila varihinja gospodarskega blagostanja in političnih pravic in politične svobode vseh državljanov, smo ob vsaki priliki tem velesrbskim krogom dopovedovali, da so na krivem potu, ki ne vodi v srečo, ampak v nesrečo države. Mi, ki hočemo dobro urejeno državo in zadovoljne državljane, bomo tudi v naprej kazali rane, ki jih sekajo srbske stranke in vsi centralisti naši državi in s tem tudi ljudstvu. Na ljudstvu samem pa je, da dobro pomisli in premisli svoj položaj in tudi premisli svojo politiko. Samo dve poti sta možni: ena, ki bi vzdr-

ževala to stanje, kakor smo ga samo v malih obrisih popisali, ki pa je dejansko sto-krat hujše, kakor je popisano. To pot bi nastopila, če bi se tudi hrvatski in slovenski narod za majhne drobtinice udinjal srbskim strankam in centralistom, ki vlečejo profit iz tega stanja. So med Hrvati in Slovenci nekateri, ki to priporočajo, ker so sužnji in suženjskega duha in ker jim drobtinice z vladne mize zastirajo pogled na belo pogačo, ki bi si jo lahko sami pekli in rezali. Druga pot vodi do politične in gospodarske svobode. Vodi do lastnega gospodarstva in lastne uprave. Ta pot je pa pot boja in žrtev. To pot hodijo samo oni, ki znajo ceniti svobodo in gospodarsko nezavisnost. Naši in hrvatsko ljudstvo je nastopilo to pot. Boj hud in bo mogoče še hujši. Ljudstvo naj se pa zaveda, da brez tega boja ni zanj prave narodne in gospodarske neodvisnosti.

Naše ljudstvo se je v svoji politiki odločilo za edino pravo pot. Prepričani smo, da so ga dogodki v zadnjem zasedanju narodne skupščine o tem samo potrdili, da si je izbralo edino pravo pot. Poslanci našega ljudstva so bili v Narodni skupščini tudi v celem zasedanju iskreni tolmači tega naziranja in politike našega ljudstva. Prepričani smo, da bo naše ljudstvo pot boja, ki jo je nastopilo, tudi hodilo do zmagovitega konca.

Ali si se že priglasil za katoliški shod?

Občinam, ki imajo gerentsivo.

Doznali smo, da je pokrajinska uprava dala vsem okrajnim glavarstvom nalog, da izvrše občinske volitve v vseh občinah, ki nimajo redno izvoljenega in popolnega občinskega zastopa. Vršile se bodo torej v najkrajšem času občinske volitve v vseh občinah, ki imajo gerenta in dopolnilne občinske volitve v tistih občinah, kjer so bili komunistični mandati razveljavljeni. V nekaterih občinah so volitve že razglašene in upeljano je reklamacijsko postopanje. Zato predvsem naprošamo zastopnike v vseh onih občinah v katerih se bodo volitve vršile, da nam to takoj sporoče. Da pa ne bo prepozno, objavljamo že danes prva navodila zlasti za občine, ki imajo volitve že razpisane:

1. Sestavite takoj volilni odbor, ki bo vodil vse tehnične in agitacijske priprave za volitve.

2. Imenujte za vsako vas zaupnika, ki bo izvrševal volilne priprave v svoji vasi.

3. Dogovorite se, kdaj naj bi bil pri vas volilni shod in to nemudoma sporočite podpisnemu tajništvu.

4. Prepisite volilni imenik za občinske volitve. To vam mora dovoliti gerent, ker je volilni imenik stalno razgrnjen tudi še štirinajst dni po razglasu volitev. Prepisite ga takoj. Nato točno preglejte, če so vsi somišljeniki vpisani v volilni imenik in če niso vpisani nasprotniki, ki nimajo te pravice. V volilni imenik mora biti vpisan vsakdo, ki je do razpisa obč. volitev izpolnil 21 leto, je naš državljan in ima že eno

leto v občini svoje redno bivališče. Le uradnikom in duhovnikom ni treba izpolniti tega zadnjega pogoja. Če zasledite v volilnem imeniku pomanjkljivosti, zahtevajte pri gerentu popravek in ga utemeljite z veljavnimi potrdili.

Če želite natančnejših navodil glede reklamacijskega postopanja, obrnite se takoj na podpisano tajništvo in pregledajte zakon o vol. imenikih št. 67, 24. junija 1922.

Kdor ne bo vpisan v volilni imenik, ne bo smel voliti! Glejte, da ne boste nikogar prezrli.

5. Sestavite kandidatno listo naše stranke. Za kandidata lahko postavite vsakega moškega, ki ima že vsaj dve leti redno bivališče v občini in je star vsaj 24 let. Izključeni so občinski uradniki, oni, ki občini niso poravnali svojih računov ali ki so neopravičeno v zadnjih treh letih odložili mandat v občinskem odboru, nadalje tisti, ki imajo nad seboj nekatere hude prestopke in so bili kaznovani.

Koliko kandidatov morate postaviti?

V občinah z manj kakor 500 prebivalci sestoji občinski odbor iz 7 odbornikov in 8 namestnikov, z manj kakor 1000 prebivalci 9 odbornikov in 4 namestnikov, z manj kakor 2000 prebivalcev 17 odbornikov in 17 namestnikov, z manj kakor 5000 prebivalci 25 odbornikov, 25 namestnikov, z manj kakor 10.000 prebivalci 33 odbornikov, 33 namestnikov, z manj kakor 40 tisoč prebivalci 41 odbornikov in 41 namestnikov, s 40.000 prebivalci ali več 49 odbornikov in 49 namestnikov. Kandidatne liste je treba sestaviti na uradnih obrazcih, kandidatnih listah, ki jih prejmete v občinskem uradu. Kandidatne liste morajo biti najkasneje v 10 dneh po razpoložljivosti pravnomočnih volilnih imenikov. Županstvo mora razglasiti, do kdaj se morajo liste vlagati.

To bi bila glavna in najnujnejša določila, ki naj jih izpolnjujejo naši somišljeniki pri pripravah za bodoče volitve. V prihodnjem Domoljubu bomo razložili, kako se sestavljajo kandidatne liste in način glasovanja. Vsa ta določila vsebuje zakon o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji z dne 1. aprila 1922. Oglejte si ta zakon, v vsakem dvomljivem slučaju pa pišite po nasvetu na podpisano tajništvo.

Se tole je silno važno. Nasprotniki bodo po občinah, kjer se bodo vršile volitve širili o naši stranki najgrše laži, da bi naše pristaše odvrnili od volitev. Vse to nam sporočite, da bomo lahko pojasnili s pismom in v časopisju. Nasprotniki bodo skušali zlasti v onih občinah, kjer ima naša stranka večino, sklepati razne kompromise za skupen nastop pri volitvah. Pri takih dogovarjanjih bodite skrajno oprezní in nezaupljivi, da ne nasedete kakí prevari. Zato je izvršilni odbor SLS za zadnje občinske volitve 1921 sklenil, da ne smejo krajevni odbori SLS ali njenih stanovsko političnih organizacij (kmetska, delavska in obrtna) sklepati nobenih kompromisov brez predhodne odobritve. Tega sklepa naj se naši zaupniki drže tudi sedaj in naj v vsakem slučaju, kjer se bo šlo za dogovor ali skupen nastop s kakó drugo stranko, vprašajo za nasvet podpisano tajništvo.

Tajništvo SLS

Razgled po svetu.

DOMA.

V narodni skupščini se je v preteklem tednu sprejel uradniški zakon, ki vsebuje tako nazadnjaške določbe, kot jih menda nikjer na svetu nimajo. Poslanec Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec je zato izjavil, da Jugoslovanski klub ne more glasovati za zakon in sicer zato ne, ker določa, da je 1. uradnik docela odvisen samo od vlade, prav nič pa od ljudstva, kateremu tudi prav nič ni odgovoren. Če uradnik med ljudstvom dela in ga ljudstvo plačuje, mora imeti tudi nekaj besede zraven; 2. ker novi zakon določa, da je mogoče uradnika, ki je drugačnega političnega mišljenja kot vlada, pognati iz službe, kar znači najhujše nasilje nad vestjo; 3. ker s tem zakonom vsi uradniki za dobo treh let po objavi tega zakona postanejo nestalni in bo torej mogoče stare uradnike, ki so skozi mnogo let zvesto delali, vreči na cesto; 4. ker so uradniki mnogo slabše plačani kot oficirji.

Minister Marko Trifković se je nato izgovarjal, da je zakon delala še prejšnja vlada, radikali v družbi z demokrati in samostojneži.

Radikali so se že na migljaj angleškega poslanika onkrat premislili izročiti Radiča in poslance Jugoslovanskega kluba sodišču, toda demokrati (liberalci) so na dvoru izintrigirali, da naj se izroče. Zato je narodna skupščina sprejela poročilo imunitetnega odbora ter izročila sodišču Radiča in še šest Radičevih poslancev, poslance Sušnika, Pušenjaka, Žebota, Puclja in nekatere srbske poslance, skoro vse radi političnih pregreškov. Dejstvo pa je, da je predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović proti izročitvi in še sedaj ni odpisal tozadevnih spisov sodiščem.

Štirje ministri so odstopili: minister za agrarno reformo Miletić, pravosodni minister dr. Marković, ker so mu lastni pristaši očitali korupcijo, notranji minister Vujičić, prosvetni minister Trifunović, ker se ni rešilo profesorsko vprašanje in ker se vlada veže y Nemci proti Slovencem in Hrvatom. Trije ministrski stoli pa so itak prazni. Vlada bo v kratkem izpopolnjena.

DRUGOD.

Nemčijo je Francija docela pognala navzdol. In zdaj drči v propad s hitrostjo, ki vzbuja grozo. Valuta tako strahovito pada, da bo kmalu dosegla rusko, prebivalstvo je radi vedno večje draginje silno vznemirjeno, monarhisti poskušajo izrabiti položaj in izzvati revolucijo, ki naj bi Nemčijo zopet izpremenila v cesarstvo, hud odpor proti tem nameram pripravljajo komunisti in tako se je vsak hip bati, da se začne splošna zmeda. Vlada pa gleda, daje odredbe, pa se sama zaveda, da nima več krmila v oblasti.

Glede plačevanja nemške vojne odškodnine se sedaj pogajata Francija in Anglija. Ko se sporazumeta, pridejo na vrsto pogajanja z Nemčijo, če bo le-ta še obstala.

Lozanski mir med Turčijo in Grčijo se je podpisal. Jugoslovanski delegat ni podpisal, ker se ne strinja z določbo glede razdelitve starega turškega dolga na nasledstvene države. Bolgari tudi to pot niso dosegli izhoda na morje. Glede morskih ožin (Dardanele in Bospor) je določeno, da imajo pravico prehoda vse trgovske in vojne ladje vseh držav in da se ožine ne smejo utrditi. Zmagalo je torej angleško stališče, Rusija je podlegla.

Konferenca male antante na Sinaji se še ni začela. Obravnavati bo morala v prvi vrsti razmerje do Mažarske, kateri bi zlasti Angleži radi pomagali na konja. Poljska se konference ne bo udeležila, ker ni včlanjena v mali antanti.

Državljanska vojska na Irskem je končno popolnoma prenehala. Voditelj vstave de Valera je izjavil, da odloga orožje in da se bo s svojo stranko sinfajnovcev povelil socialnemu delu s sodelovanjem v narodni skupščini.

V Bolgariji ne gre, kakor bi vlada rada. Najboljši prijatelj pokojnega Stamboliškega Daskalov, ki je bil poslanik v Pragi in biva sedaj v inozemstvu, organizira zemljoradnike na odpor. Če pritegnejo še komunisti bo vladi slabo predla.

Grčija menda zopet stoji pred revolucijo. Stari Venizelos organizira republikance, ki so zelo močni in ki hočejo odstaviti kralja. Na strani revolucionarjev je tudi mnogo visokih in vplivnih vojaških dostojanstvenikov. Jurij II., ki je poročen s sestro naše kraljice, ne stoji trdno.

Gospodarski obzornik.

Kupujmo pri naših zadrugah.

Gotovo poznate po deželi zadruge, ki se imenujejo konsumna društva, nabavne in prodajne zadruge ali nosijo druga podobna imena. Vse te zadruge zaznamujemo kratko pod skupnim imenom **blagovne zadruge**.

Vse te zadruge skupaj imajo namreč enak namen, v prvi vrsti preskrbovati svojim članom gospodarske in gospodinjske potrebščine, v drugi vrsti pa tudi kmetske

pridelke oziroma obrtniške izdelke spravljati v denar.

V veliki meri opravljajo danes te posle še trgovci. Pri trgovcih žalibog kupujejo kmetje razne potrebščine za gospodarstvo, pri trgovcih kupujejo gospodinje potrebščine za dom, za kuhinjo. Trgovci torej še povečini posredujejo med tistim, ki blago proizvaja (producentom) in med tistim, ki blago uporablja (konsumentom), trgovci vršijo takoimenovano **trgovsko posredništvo** za dober zaslužek, za trgovski dobiček. In ni po navadi samo en trgovec med producentom in konsumentom,

temveč gre blago od producenta do konsumenta skozi več rok, zasluži pri tem blagu več posredovalcev-prekupcev. Čim več trgovcev posreduje, tem več zahtevajo ti zase, tem dražje je blago. Gotovo pa sta vmes vedno vsaj dva trgovca, trgovec na debelo in trgovec na drobno. In tako se mnogokrat dogaja, da se vsled preštevilnega trgovskega posredništva blago, preden pride do konsumenta, silno podraži. Dogaja se celo, da kupi konsument blago za 100% dražje nego ga je tovarnar, ki ga je izdelal, prodal prvemu trgovcu.

Da se to nepotrebno in žalibog zelo drago trgovsko posredništvo izloči ali vsaj pomeji na najpotrebnejše, za to imajo skrbeti naše blagovne zadruge. One imajo nalogo dobavljati članom blago, če le mogoče naravnost od onega, ki ga izdeluje, od tovarnarja, od obrtnika. Jasno je seveda, da zadruge vsled tega lahko prodajajo blago po nižjih cenah. In ako znižajo cene zadruge, jih morajo znižati tudi trgovci, drugače ne bodo ljudje pri njih kupovali. V tem, kar smo ravnokar navedli, leži velik pomen blagovnega združništva. Blagovne zadruge držijo svojo močno roko nad trgovci, da ne začnejo odjemalcev izkoriščati, da se trgovski stan, organiziran in izobražen kot je, ne razvija in krepi na škodo drugih stanov, na škodo konsumentov.

Vprašate me, ali smo s tem kaj profitirali, ako kupujemo pri zadrugi, ali dobimo blago ceneje? Rekli smo že, da zadruge držijo trgovce v pravih mejah, da zadruge uravnajo (regulirajo) cene. Še važnejše kot to je pa drugo. Zadruga namreč tudi dela dobiček, ako prodaja blago po istih cenah kot trgovec. Toda med dobičkom trgovca in med dobičkom zadruge je ena bistvena in velika razlika. Dočim dobiček trgovca postane in ostane za vselej last trgovca in je tisti denar za vedno za odjemalca zgubljen, dobiček zadruge postane last članov, ne gre v privatni žep, ampak ostane zadrugi, bodisi da ga razdeli koncem leta med svoje člane, bodisi da se nabira in tvori premoženje zadruge, to je članov.

In ako mi danes pridete z ugovorom, češ, čemu bom kupoval pri zadrugi, ko dobim pri trgovcu blago za isto ceno, delate to radi tega, ker ne mislite na to glavno razliko, da s kupovanjem pri trgovcu bogatite trgovca, s kupovanjem pri zadrugi pa bogatite zadrugo, oziroma posredno samega sebe, kajti vse, kar daste zaslužiti zadrugi, ne gre v privatni žep, ampak ostane vaše. V bistvu torej vi s tem, da kupujete pri zadrugi, delate prihranke, ceneje kupujete, ker se vam bo to, kar ste preveč vplačali, vrnilo. Ti prihranki se vam ali ob koncu leta izplačajo kot povračilo tega, kar ste pri blagu preveč vplačali, ali pa se nabirajo kot vaš kapital, kot vaša last in rastejo s premoženjem zadruge.

Iz skušnje pa veste, da zadruge mnogokrat prodajajo tudi ceneje nego trgovci. Četudi vodstvo zadruge v kupovanju in prodajanju ni tako izvežbano kot trgovec, vendar se pri zadrugi veliko prihrani s tem, da se kupuje na debelo, da se kupuje iz

prve roke, če le mogoče naravnost pri tovarnarju, pri producentu.

Iz skušnje tudi veste, da dobite pri zadrugi navadno boljše blago. »Najcenejše blago je najdražje,« ta pregovor je zelo resničen. Pri blagu ne smemo gledati samo na ceno, ampak še bolj na kakovost. Zadruge so poklicane, da ravno v tem pogledu zelo pazijo in dobavljajo svojim članom le prvovrstno blago. S tem zadruge odjemalce tudi vzgajajo k pravemu gospodarstvu, da ne izmetavajo denarja za slabo blago, za »šund«, kakor pravimo, ampak da se navadijo kupovati dobro, zdravo, solino blago.

Tudi glede mere in vage so odjemalci pri trgovcih mnogokrat tepeni. Navedel bi vam lahko iz zadnjih časov lepe primere ravno iz krajev, kjer so se ustanovile in začele delovati blagovne zadruge. Zato se morate navaditi, da vsako blago doma premerite, pretehtate. Slab gospodar, ki tega ne dela.

Blagovne zadruge bodo v življenju kmeta igralo vedno večjo in važnejšo vlogo. Čim bolj bo kmet zaveden, čim bolj bo izobražen, čim bolj bo v gospodarstvu napreden, tem bolj se bo oklepal svojih blagovnih zadrug in bo kupoval vse, kar potrebuje za gospodarstvo in za gospodinjstvo pri svoji blagovni zadrugi. Za to načelo zadrugne zvestobe in zadrugne discipline moramo vzgajati sebe, vzgajati tudi svojo družino. Kdor je bolj sposoben, kdor je bolj izobražen, ta ima večje dolžnosti. Zato so ravno sposobni in izobraženi zadrugarji poklicani, da med svojimi sosedi, da v svoji vaši razlagajo pomen združništva, pridobivajo odjemalce za blagovne zadruge. Tako dosledno moramo izvajati zadrugno disciplino, da bomo vse, pa prav vse do poslednjega gumba, do poslednje igle, do poslednjega zrna soli kupovali v zadrugi.

Še en ugovor slišim od vas, češ, saj bi bil tudi jaz dober zadrugar, ko pa pri zadrugi le par ljudi odločuje in dela po svojem. Prijatelj, to ne velja. Pri zadrugi imajo vsi člani enako pravico, vsi člani so enakopravni. Zadruga se vodi in vlada tako, kakor zahteva večina članov na občnem zboru. Ako se vam torej zdi, da eden ali drugi član vodstva ne dela tako, kakor bi bilo v korist zadruge, le dvignite svoj glas. Saj lahko zahtevate sklicanje izrednega občnega zbora, na katerem ima vsak besedo in vsak lahko pojasni, kaj ni v redu, kaj zadrugi škoduje. In kakor bo večina odločila, tako bo!

Kaj pa tam, kjer zadruge še nimamo? Samo en pravi odgovor vam morem dati: »Ustanovite jo!« Čim prej jo ustanovite, tem bolje za vas, za vaše gospodarstvo, za celo faro. Zadruga vas bo ne le gospodarsko podpirala in vodila k napredku, zadruga bo lahko tudi marsikaj dala za skupne stvari: za izobraževalno društvo, za knjige in liste, za gasilno orodje itd. Ako ne veste, kako se ustanovi, obrnite se kar na Zadrugno zvezo v Ljubljani.

Vsi verni Slovenci na katoliški shodi!

Za bohinijske pašnike.

Pod tem naslovom je v »Domoljubu« z dne 18. julija t. l. izšel članek, kot odgovor ministra za šume in rudnike na posredovanje poslancev Gostinčarja in Brodarja v prilog bohinijskih pašnikov.

Ker je iz vsega odgovora ministra razvidno, da je sestavljen na podlagi informacij šumskih uprav, katere niso razvoju naših pašnikov naklonjene, je umljivo, da se ta odgovor ne krije z dejstvi. Ako ima g. minister še boljše voljo, ne bode mogel v korist državljanov ničesar storiti, ako bo o ljudskih potrebah informiran samo od podrejenih uradnikov, ki bodo vedno svoje delo zagovarjali. Verjame naj se informacijam naših poslancev, kateri mu bodo brez prikrivanja povedali resnico.

Kdor v »Domoljubu« natisnjen članek prečita, vidi, kako odločno protiljudsko stališče zavzemajo naše šumske uprave. Zato naj velja kot odgovor temu članku sledeče:

Mi verjamemo, da se minister trudi ustreči interesom in razvoju našega pašništva. Pa vsa dobra volja ministra je brez pomena, ker je upravno uradništvo gospodarskim interesom ljudstva nasprotnega mišljenja. Dokazano je iz mnogih slučajev, da se paša v Bohinju od šumske uprave ne čiti, temveč, kjer je mogoče, omejuje. Kjer nimajo ljudje pašnih pravic, se jim ne pusti pasti, akoravno so prostori uporabni samo za pašo. Sklenilo se je celo, da se nekatere visoke planine pod Triglavom izpremene v prirodni park, kjer se bode gojila divjačina in kamor bode vsaki živini pod strogo kaznijo dostop zabranjen. Običinski odbor na Bistrici je tedaj proti tej nameri vložil na pristojnih mestih protest, ker visoko razvita živinoreja pomeni veliko narodno premoženje in ne moremo trpeti, da bi se z gojivijo lova živinoreja zatirala.

Očitek, da so planine zanemarjene, ne odgovarja resnici. Planine se z vsakim letom zboljšavajo in se vse naredi, kolikor se v skalnatem svetu narediti more. Ko bode pa naš živinorejec smel pasti svojo živino tam, kjer se danes sme pasti samo divjačina, potem bode stopila šele naša živinoreja na stopnjo, na kateri se nahaja v kulturno najbolj razvitih državah.

Obljubo ministra za šume in rude, da bo odredil, da se vse trdobe omilijo, pozdravljamo z željo in pričakovanjem, da bodo šumske uprave to upoštevale. Visoki državni činitelji naj se zavedajo, da je krepko razvito kmetijstvo steber ljudskega blagostanja v državi, dočim je danes milijardno premoženje erarskih gozdov vsled nerodnega gospodarstva samo vir dohodkov za nekaj desetih bogatašev. Država je pa prisiljena delati dolgove na račun davkoplačevalcev.

Vse kaže, da ne bode ostalo pri klicu: država daj nam planine, za katerimi bo stal kakor kitajski zid iz davčnih časov erar s svojimi gozdovi. Naši poslanci, pobleščeni od ljudstva, da delajo zakone, bodo morali kmalu slediti klicu ljudstva: država daj nam gozdove! Spremeniti bode potreba nepopolni zakon za agrarno reformo in ga izpopolniti, da pridejo po-

tom pravične agrarne reforme tudi državni gozdovi v roke ljudstva tam, kjer ima od njih dohodke samo nekaj bogatašev, kar je v škodo države in ovira razvoj narodnega gospodarstva. Dokler do tega ne pride, bode vse prizadevanje naših poslancev v korist bohinijskih planin radi nerazumevanja od strani državne uprave večinoma brez uspeha.

Izvoz naših vin.

Narodna poslanca dr. Josip Hohnjec in Anton Sušnik sta vložila na gospode ministré za trgovino in industrijo, za poljedelstvo in vode ter finančnega ministra sledeče vprašanje:

Vlada kraljevine SHS je z zakonom o dvanajstinah za mesec julij, avgust in september 1923 ljudstvu naložila nova velika davčna bremena s 500 odstotno določilo na zemljiški davek in 30 odstotno določilo na druge direktne davke. Ta davčni povišek je proračunjen za Slovenijo v znesku 37.424.550 Din, in sicer 6.642.126 Din na raznolike neposredne davke in 30 milijonov 871.425 Din na sam zemljiški davek. Vlada je že tudi narodni skupščini predložila zelo obsežno in občutno povišanje indirektnih davkov (taks, trošarin, pristojbin), ki je tudi preračunjeno na pol milijarde dinarjev.

Vsa ta povišanja bodo najtežje zadela delavske sloje ljudstva in med njimi zlasti kmetijski stan. Ako vlada zahteva od kmetijskega ljudstva v Sloveniji, da mora mesto 6.156.285 dinarjev plačati 30.871.425 Din samo na zemljiškem davku, je njena dolžnost, da ustvari vse potrebne pogoje, da kmet more plačati tako povečano vsoto. V tem oziru mora vlada poskrbeti za to, da more kmet to, kar je pridelal na njivi in na travniku, kakor tudi živino in pridelano vino po času primernih cenah prodati. Ako bo vlada to svojo bistveno dolžnost kakor doslej tako tudi odslej dosledno zanemarjala, bo kmet v najbližjem času obnemogel pod ogromno težo davkov in plačil ter padel v brezno dolgov.

Smatramo za svojo dolžnost, da gospoda ministra opozorimo na eno izmed najvažnejših panog našega narodnega gospodarstva, na vinogradništvo. Po izkazu statistike poseduje naša država nad 200 tisoč hektarov vinogradov s povprečnim letnim pridelkom približno 4 milijonov hektolitrov vina, od katerega se okoli tri četrtine doma porabi, okoli 1 milijon hektolitrov v vrednosti najmanj 250 milijonov dinarjev pa preostane za izvoz.

Dolžnost naše vlade bi bila, da ta izvoz na vse načine pospešuje. Poslanci našega kluba smo vlado pri vseh prilikah, ki so bile možne, opozarjali na njene naloge v tem oziru. Zahtevali smo znižanje železniških tarifov za pošiljanje vina, namenjenega za izvoz; oprostitev takega vina od vseh pristojbin; čim hitrejšo odpravo za izvoz namenjenega vina ter v to svrhu poslano prazne posode od strani naših železnic; točno odpravo vinskih transportov za polnjenje poslano prazne inozemske posode od strani naših carinarnic itd. Zlasti pa vladi kličemo v spomin naše zahteve, da mora pri vsaki vinski trgovinski pogodbi s sosednjimi državami štiti interese de-

mačega vinogradništva ter vpoštevati zahteve naših vinogradnikov.

Pri sklepanju trgovinski pogodbe s Češkoslovaško je vlada storila prvi poizkus, ki pa se je ponesrečil radi velike uvozne carine na vino (5 Kč t. j. 15 Din) in drugih velikih stroškov. Kot glavni vinski trg za vino iz Slovenije in zlasti iz slovenske Štajerske pride v poštev avstrijska republika. Na Slovenskem Štajerskem se pridelava v 10 letnem povprečju na leto približno 400.000 hl vina, od katerega se kakih 150.000 hl porabi doma, 50.000 hl izvozi v druge pokrajine naše države (zlasti v Ljubljano, Zagreb in Belgrad), kakih 200.000 hl pa preostane za izvoz v vrednosti najmanj 50—80 milijonov Din. To vino je bilo posebno priljubljeno v alpskih deželah sedanje Avstrije od prirode dani trg za slovenska vina.

Zadnji čas se nadaljujejo pogajanja za sklep trgovinske pogodbe med Avstrijo in našo državo. Pri tej priliki naša vlada ne sme pustiti iz vida svoje velevažne dolžnosti, da doseže ugodnosti za izvoz naših vin v avstrijsko državo.

Avstrijskemu narodnemu svetu je nedavno bila predložena trgovinska pogodba med Avstrijo in Italijo, na podlagi katere se je carina pri vinih preko 13 stopinj znižala na polovico t. j. od 60 na 30 zlatih kron. Poleg tega se je ista postavka določila za določen kontingent (50.000 hl vina in 50.000 hl vinskega mošta) iz Tridrentinske in Julijske pokrajine ne glede na vsebino alkohola.

Te ugodnosti, ki so predvidene za izvoz italijanskih vin v Avstrijo, so velike važnosti tudi za nas, ker saintgermanska mirovna pogodba določa, da ugodnosti, ki jih doseže kaka zavezniška država, veljajo tudi za ostale zaveznike. Tako bi pogoji za izvoz italijanskih vin v Avstrijo veljali tudi za uvoz naših vin v to državo.

Naša vlada bi torej morala pri sklepanju trgovinske pogodbe z Avstrijo zahtevati, da se avstrijska uvozna carina na vino, ki znaša 60 zlatih kron za 100 kg znižata na 30 zlatih kron pri uvozu boljših vin, za uvoz navadnih vin pa na 15—12 zlatih kron. Še posebej pa se naj dovoli primeren kontingent vina iz Slovenije brez oziroma na vsebino alkohola, ker je tudi pred vojno večina vina šla iz Štajerske v današnje Avstrijo, ki brez njega sploh ni mogla vnovčiti svojega dolenjeavstrijskega pridelka.

Izvoz našega vina v Avstrijo je tačas nujnejši predpogoj za obstanek vinogradništva v Sloveniji in zato mora vlada pri tostvarni obravnavi zahtevati, da se dovoli morebitne ugodnosti pri uvozu industrijskih produktov iz Avstrije v našo državo le pod pogojem, ako Avstrija kot kompenzacije dovoli primerne ugodnosti pri uvozu našega vina. Pri tem bi ne smelo omejiti na 13 odstotna vina, marveč na 10 odstotna vina, marveč na 10 odstotna, ker je pri nas primeroma malo takega vina, ki bi imelo toliko odstotkov alkohola.

V zadnjem času je tudi Mažarska sklenila pogodbo s Švico za uvoz mesečnih 50.000 hl vina po znižani uvozni carini. Tudi naša vlada bi lahko dosegla to ugodnost od Švice, če bi kot kompenzacije za olaj-

šanje uvoza naših živil v Švico zahtevala enake ugodnosti za uvoz našega vina.

Pokazati je treba tudi na sosednjo Italijo, ki je za svoje vino ne samo znala pridobiti češkoslovaški in avstrijski trg, marveč je že tudi podvzela nekatere korake za izvoz svojega vina v našo državo. Poslanec Pesente je na italijansko trgovsko in finančno ministrstvo stavil predlog za izvoz 300.000 hl goriškega in istrskega vina v kraljevino SHS z manjšimi carinskimi stroški. Svoj predlog skuša Pesente opravičiti s tem, da se je z novimi carinskimi tarifi, pi so stopili v veljavo 1. julija, znatno znižala carina za uvoz živine iz Jugoslavije in se se je za nekatere predmete celo povsem ukinila, vsled česar naj bi v kompenzacijo naša vlada dovolila omenjenim uvoz vina iz Julijske krajine. Kaj bi tak uvoz vina iz Italije pomenil za naše vinogradništvo, ni treba še posebej omeniti. Vlada, ki bi kaj takega dovolila, bi sama podpirala smrtno obsodbo nad našim vinogradništvom. Opasnost pa tudi preti od druge strani. Med vinogradniki na Francoskem je nastalo močno gibanje za to, naj Francoska popolnoma prepove uvoz vina iz inozemstva, ker domači pridelak popolnoma zadostuje za potrebe domačega konsuma. Ako se to zgodi, bo dalmatinskim vinom za branjen uvoz na Francosko, kar bo na škodo ne samo naši izvozni bilanci, marveč celotnemu našemu vinogradništvu.

Vprašava torej gospoda ministra:

1. Ali je voljan storiti vse korake za pospešitev izvoza naših vin v inozemstvo ter dovoliti v to svrhu vse primerne in potrebne olajšave?

2. Ali hoče pri sklepanju posrednih trgovinskih pogodb med našo državo in drugimi državami štiti interese našega vinogradništva?

3. Ali je voljan pri sklepanju trgovinske pogodbe med našo državo in avstrijsko republiko zahtevati za izvoz naših vin, zlasti onih iz Slovenije največje ugodnosti in ta pogoj smatrati kot bistven in neizogiben?

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje! Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za frančiškansko cerkvijsko)

obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem računu po

5%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica. Koncem decembra 1923 je imela nad 116 milijonov kron hranilnih vlog in nad 1.100.000— kron rezervnih skladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke in v tekočem računu.

ZOBOZDRAVNIK - SPECIALIST

M. U. DR. IVAN OBLAK

Ljubljana, Stari trg št. 34

(nasproti šentjakobske dekleške sole) ORDINIRA od 8.—12. popoldne in od 2.—5. popoldne. 3298

Gospedarska obvestila.

DENAR.

Vrednost fajega denarja.

Denar	23. Jul.		27. Jul.		30. Jul.	
	K	v	K	v	K	v
ameriški dolarji (eden)	374	—	376	—	378	—
avstrijske krome (šilo)	—	—	—	54	—	54
češko-slov. krome (ena)	—	—	11	28	11	54
angleški funti (eden)	—	—	—	—	—	—
francoski franki (eden)	—	—	22	40	22	80
Nizozemske lire (ena)	—	—	—	—	—	—
bolgarski levi (eden)	3	36	—	—	3	36
carski rublji (sto)	—	—	—	—	—	—
nemške marke (sto)	—	—	—	—	—	—
rumunski lei (eden)	1	87	—	—	1	76
švicarski franki (eden)	66	—	68	—	—	—
poljske marke (sto)	—	—	—	—	—	—
mažarske krome (sto)	3	60	—	—	—	—

g Sprejemanje poškodovanih novčanic pri državnih blagajnah. Finančno ministrstvo je predpisalo vsem državnim finančnim uradom, da ne smejo sprejemati novčanic, katerim manjka kakšen del, ker jim takih novčanic Narodna banka in njene podružnice ne morejo zamenjati v polni vrednosti. Lastniki takih novčanic naj se tozadevno obrnejo na Narodno banko v Beogradu ali na katero njenih podružnic, ki po pravih ne izplačajo polne vrednosti, temveč v sorazmerju predloženih delov novčanic in po odbitku upravnih stroškov, ki znašajo za vsako poškodovano novčanic 1.70 Din, izveniši poškodovane petdinarske novčanic, za katere se računa 0. 50 dinarjev.

g 20 kronska slatniki so bili pretekli teden vredni na zagrebški borzi 1440 K.

g Papirnatih bankovcev v naši državi je bilo glasom izkaza »Narodne banke« z dne 22. julija v prometu za 5549 milijonov 900 tisoč Din. Tekom enega tedna se je zmanjšalo število bankovcev v prometu za 48 milijonov 600 tisoč Din.

g 7 odstotno investicijsko posojilo, to je drž. zadolžnica, za katero smo plačali 100 Din, je vredna na belgrajski borzi le 78 do 75 Din. Pač uspeh »izvrstnega« državnega gospodarstva.

g Ponarejeni italijanski bankovci. Zaradi velikega števila v prometu se nahajajočih ponarejenih 1000 lirskih bankovcev je italijanska vlada sklenila vzeti vse te bankovce iz prometa.

g Nemška marka, dinar in avstrijska krona. Da razumemo, kako strašno je padla nemška marka, pogledimo samo primerjavo z dinarjem in avstrijsko krono: za eno avstrijsko krono se dobi blizu 16 mark, za en dinar pa 11.700 mark.

g Koliko poseduje Amerika zlata. Iz Londona poročajo: Na neko vprašanje v spodnji zbornici je izjavil zastopnik zakladnega urada: Po predležetih statistikah se nahaja v Zedinjenih državah 45 odstotkov vseh svetovnih zalog zlata.

CRNE.

g Žitni trg. Ze v zadnjem »Domoljubu« smo poročali, kako stoji z našo žitno letino. Po največjih poročilih pa je žetev v večini pokrajin za 35 odstotkov večja kot lani, v nekaterih pa še več. Cene žitu na svetovnem trgu pa so znatno padle, nekoliko tudi pri nas. Večje padanje cen ovira pri nas padanje dinara. Na zagrebškem trgu je bil pretekli teden sledeči položaj: Pšenico so ponujali po 350 do 370 Din po oddaljenosti vto-vorne postaje s takojšnjo dobavo. Pri baški pšenici je garantirana kakovost 79 do 80 kg, pri srbi-janski pa 77 do 78 kg. Večjih nakupov ni bilo. Rž, baška, 72 do 78 kg, je stala 320 Din brez pro-meta. Ječmen za krmo, srbijski, je stal 260 do 270 Din, a boljši vojvodinski (za pivovarne) okoli 290 Din. Povpraševanje zelo majhno. Oves, novi, se je tržil po 300 Din, stari po 312.5 Din postavno vto-vorna postaja. Promet zelo omejen. Turščica je popustila v cenah. Tržili so jo po 290 do 290 Din. Noko stare neljave so prodajali št. »0« po 625 do 650 Din. Promet je bil v splošnem prav majhen. — Iz Amerike poročajo, da se cene ameriški pšenici nahajajo na višini predvojnne dobe, tako da so globoko pod pridelovalnimi stroški, dočim so druge cene povprečno za 59 odstotkov višje kakor pred svetovno vojno. Pšenica je pa zato tako padla, ker je letošnji pšenični pridelek sila velik in ker je bilo v Kanadi, v Severni Afriki in Indiji nenavadno dosti s pšenico obsejanega polja.

g Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso prve vrste kg 24 do 25 Din, druge vrste kg 22 do 23

Din, meso od bikov, krav, teje kg 18 do 20. Dru-gedeje meso prve vrste 24 do 25 Din, druge vrste 20 do 23 Din za kg, svinjsko meso kg 35 do 40 Din. — g Gospedarska sveta potira sledeče cene: S e - m e n a : Domača detelja, črna, plombirana, garar-tirano čista brez predenice po Din 45. Rdeča detel-ja, inkarnatka, po Din 22.50. Lucerna ali nemška detelja po Din 40. Semenska pesa »Eckendorfer« in »Mamuth« po Din 18. — G n e j l j a : Kalijeva sol 42% po Din 150, za 100 kg. Kostni superfosfat s 18% v vodi rastopne fosforove kisljine po Din 260 za 100 kg, z vrečami. Rudninski superfosfat ca 16% v vodi rastopne fosforove kisljine po Din 175 za 100 kg, vreče po 100 kg. Bela razkilejena kost-na moka 32-34% po Din 250 za 100 kg. Kostna železa-šindra 20% po Din 275 za 100 kg. Cenę ye-ljajo pri odjemu originalnih vreč, pri vagonskih pošiljativah se iste znižajo. — K r m i l a . Lanene tropine po Din 5 za kg, vreče po 50 kg. Orehove tropine, vsebujejo 42% beljkovine in maščobe po Din 3.50 za kg z vrečami vred. Vreče po 75 kg. Klajno apno po Din 4. — V i n o g r a d n i š k e i n k m e t i j s k e p o t r e b š č i n e . Drevesne škro-pilnice bakrene po Din 600. Modra galica po Din 10 za kg. Zvepol, dvojno rafinirano po Din 4.25 za kilogram. Trijerji (žitni čistilniki) trdke Heid po Din 3500 znamke I A; feti znamke I B Din 3000. Mlatilnice za ročni in gepeljni pogon po Din 4000. Mlatilnice za gepeljni pogon s siti in tresali po Din 5.000. Gepeljni na 36 obratov po Din 4.500; gepeljni na 24 obratov po Din 4.000. Poleg tega so na razpolago vsakovrstni poljedelski stroji, kakor čistilniki (pajteljni), plugi, brane poljedelske, brane travniške, brezparilniki, gnojnične sesalke, vodne sesalke, lesene grablje, brusil za kose, kose itd.

DAVKI.

g Opozoritvene položnice za isticanje davkov. Odkar je odpravila finančna uprava davčne pla-čilne naloge, se vedno ponavljajo pritožbe, da davkoplačevalci nimajo zadostnega vpogleda v predpise direktnih davkov. Vse pritožbe in za-hteve za zopetno uvedbo plačilnih nalogov so osta-le brezuspešne. Za nadomestilo plačilnih nalogov je finančna delegacija odredila, da morajo davčni uradi razposlati vsako četrtletje zamudnim pla-čnikom opozoritvene položnice in na hrbtu teh po-ložnic napraviti obračun o predpisu in plačilu dav-kov. Predpis mora biti izkazan po posameznih davčnih vrstah. Enak obračun naj dajejo davčni uradi tudi na hrbtu položnic, ki naj nadomestujejo davčne opomine.

g Dohodki od pristojbin. Leta 1919 je imela država od pristojbin 18 milijonov Din dohodkov, l. 1920 82 milj., l. 1921 218 milj., l. 1922 425 milj. Na podlagi novega predloga bi znašali dohodki iz pristojbin za tekoče leto 100 milijonov Din več, kar bi znašalo skupno 500 milijonov dinarjev. Vendar se smatra, da bodo ti dohodki mnogo večji.

ZIVINA.

g Premiški sejmi in Celju so zopet dovoljeni: g Zivinski trg. Maribor. Prignali so 445 glav in sicer: 9 bikov, 146 volov, 279 krav in 11 telet. Sejem je bil živahen. Rupecji so prišli tudi iz Av-strije. Cene za kg žive teže v Din (v oklepajih cene 10. julija): debeli voli 12.5 do 14.5 (12.25 do 13.5), poldebeli voli 11.5 do 12.25 (12 do 12.5), plemenski voli 10 do 12.25 (11.25 do 12), bikji za klanje 9.25 do 11.5 (8.75 do 10.5), klavne krave debele 12.75 do 14.5 (12 do 13.75), plemenske krave 10.5 do 12.5 (9.75 do 11.75), krave za klobase 8 do 10.25 (7.75 do 9.5), molzne in breje krave 10.5 do 14.5 (9.5 do 12.5), mlada živina 11.75 do 13 (11.75 do 13.75).

RAZNO.

g Na državnih kmetijskih šoli na Grmu (Novo-mesto) se prične novo šolsko leto v pričetku no-vembra t. l. Šola ima dva oddelka. Celoletna šola je namenjena zlasti za učence iz vinorodnih krajev, zimska šola pa za učence iz nevinorod-nih krajev. Letna šola traja od novembra t. l. do 31. oktobra prihod. leta z enomesečnimi počitni-cami v avgustu. Zimska šola traja dve zimi po pet mesecev. Učenci imajo na zavodu vsa potrebno preskrbo, to je stanovanje, hrano in sušenjeje pe-ri-la. Preskrbovalnica, ki se plačuje polletno vna-prej, znaša 240 Din mesečno. V slučaju rastoče druginje se pa lahko zvrša. V plačilo se sprejma-jo tudi živila po dnevnih cenah. Šolnino 50 Din za en semester plačujejo samo učenci, ki niso iz Slovenije. Oddati je tudi nekaj mest proti plačilu polovične preskrbnine in nekaj prostih (brezplač-

ni) mest, to pa le razpisnim kmetijskim sinovom, ki se izkazuje s uradno potrjenim ugodnim spr-i-ževalom, ozi. s izkazom premoženja in ki se za-vežejo, da ostanejo po končanem šolanju na do-mačem posestvu. Šola ima sploh v prvi vrsti na-men, da vzgaja dobre kmetijske gospodarje in zato imajo kmetijski sinovi, bodoči gospodarji, pred vsi-mi drugimi prosile prednosti. Pogoji za spreje-manje je starost najmanj 16 let in največ 25 let, neoporekljivost, telesno in duševno zdravje in z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Prošnje za sprejem je pisati lastnorodno, na celo polo, kole-kovati s kolekom 8 Din in priložiti en kolek 10 Din za rešitev. — Prošnje je vložiti najpozneje do 15. septembra t. l. pri ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu, pošta Novomesto. Proš-nji je priložiti: 1. kratni list, 2. domovnico, 3. od-pustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, 4. zdravniško spričevalo, 5. spričevalo o naravnosti, 6. izjavo staršev ozi. varuha, s katero se ti za-vežejo plačevati stroške šolanja, 7. obvezna izjava staršev ali varuha, ki prosijo za prosto ali pol-prosto mesto, da bo njih sin ali varovanec ostal na domačem posestvu, v nasprotnem slučaju pa, da povrnejo zavodu prejete zneske podpor iz jav-nih sredstev. Absolventi kinetijskih šol uživajo ugodnost po št. 8. zakona o ustrojstvu vojske, t. j. skrajšano vojaško službovanje (dijaški rok) pod po-gojem, da ostanejo pozneje na lastnem domu. Bljža pojasnila v vseh zadevah daje ravnatelj-stvo.

g Industrijsko-obrtna vzorena izložba v Ma-riboru, združena s vrtnarsko, vin-ko, umetniško in

Imas ti solčne pege, zajedavce, nabore, ogerce?

Uporabljalj Elza obravno pomado!

Ali želiš imeti lep vrat, obraz in roke?

Uporabljalj Elza obravno pomado!

Ali so ti roke in obraz čistiljivi v zimi in vetru?

Uporabljalj Elza izlino-miščno milo!

Ali želiš imeti kožo belo, mehko, čisto in zdravo?

Uporabljalj Elza izlino-miščno milo!

Ali tožiš na izpadanju las, prhuti in ostivelosti?

Uporabljalj Elza pomado za rast las!

Ali želiš bujne melke in lepe lase?

Uporabljalj Elza pomado za rast las!

Ali hočeš biti in ostati lep? Ali hočeš biti povsod rad viden? Ali hočeš da te veseli tvoja slika v zrcalu? Poskusi prave Fellerjeve Elza urepate in kmalu kmalu boš rekel tudi ti kakor vsi:

To je ono pravo!

Iščl v vseh poslovnih samo prave Elza preparate od lekarnarja Feller. Naročilš naravnost, tako stane s pakovanjem in poštnino če denar naprej ali po povzetju.

- 2 velika parcelnata leska Elza-obrazne pomade 25 Din
- 2 velika kosa Elza izlino-miščnega mila 35 Din
- 4 velika kosa Elza izlino-miščnega mila 35 Din

RAZLIČNO: Lilijno mleko 6 Din; brkoma: 3 Din najfinejši Hega puder Dr Klugerja v velikih origi-nalnih škatljah 15 Din; najfinejši sobni prašek Hega v patent-lozah 10 Din; puder za čame v vrecicah 2 Din; sobni prašek v škatljah 3 Din, v vrecicah po 3 Din; sahot (dišava) za perilo 3 Din; šampoa za lase 2 Din; rumenilo za obraz 13 pismov 12 Din; najfinejšje parfeme od 15 Din dalje; cvet za lase 20 Din; Elza-katranovo milo 5 Din. Za razširne pre-dmete so pakovanje in poštnina posebej računana.

Na te cene se računa še 5%, doplatka. Na-ročilna pisma adresirati na: Lekarnar **EUGEN V. FELLER, Stabica Donja, Elzatrj št. 16, Hrvaško.**

gradbene razstave, (24. 15. do 26. avgusta 1923.) kako veliko zanimanje vlada za letošnje razstavo, znači dejstvo, da je pripravilo svojo udeležbo poleg skoraj vseh domačih industrijskih podjetij tudi mnogo industrijskih podjetij iz vseh delov naše države, tako n. pr. iz Subotice, Novoga Sada, Zagreba, Beograda, Nisa, Skoplje Sarajeva, a tudi iz inozemstva, kakor iz Leipziga, Dunaja, Graza, Moskovega itd. So te industrijske panoge, ki pri nas še niso zastopane. Na eni strani bo omogočila razstava s tem nove trgovske zveze, na drugi strani pa se bo videlo, česa nam še manjka in kake industrije nam je še potrebno. Temu zanimanju razstavljalcev pa je primerno tudi zanimanje obiskovalcev. Ze sedaj je sprejeta uprava mnogo prijav za korporativne izlete in posete razstave, ki bo v vsakem oziru odgovarjala svojemu namenu in pomenu.

g Kmetijski pouk po delci: Oddelek za kmetijstvo priredi v prvi polovici meseca avgusta sledeča predavanja: V nedeljo, dne 5. avgusta: V Ajdovcu, po maši v žoli, o krmi in sadjarstvu, Kufol. — V Novi vasi pri Leseah, o kmetijstvu, Šuštič. — V Libeličah, o poljedelstvu, Wernig. — V sredo, dne 15. avgusta: V Strekljevcu v žoli, o odbiri semena, Konda.

g Izredna dobra žetev v Vojvodini: Iz Novoga Sada poročajo: Po dosedanjih podatkih bo v Vojvodini pšenice 30-tisoč vrstov, to je do 100 rat več nego lani. Sladkorne pese bo po cenitvah okrog 14-tisoč vagonov. Velik del pese nameravajo izvoziti v Češkoslovaško.

g Za rešitev naše vinske krize. Ministrstvo za poljedelstvo bo sklicalo te dni konferenco strokovnjakov gospodarskih organizacij, na kateri se bo razpravljalo o sredstvih, kako bi se rešila vinska kriza.

g Vinska dražba v Novem Sadu. Vinski trgovci in vinogradniki v Banatu so sklenili svoje lanske vinske zaloge prodati na dražbi. Izklicna cena znaša 1.50 Din za liter. Stare zaloge še znašajo 45 odstotkov lanske letine.

g Gospodarsko stanje Nemčije: se kaže dan na dan v bolj žalostnih številkah. Stanje papirnatega denarja se je v prvem tednu julija zopet povišalo za 2950 milijon v mark in znaša danes 20.241 milijard mark. Povprečno so cene živih poskočite za 140 odstotkov.

Tedenske novice.

d Do te nedelje morajo biti priglasili za katoliški shod zaključeni. Naj nihče brez resnične potrebe ne ostane doma.

d V sprevodu na katoliškem shodu naj nastopijo vse narodne noše, ki pa morajo res biti lepe. Napol narodne noše in druge take spake naj se opuste. Med sprevozom ne sme biti nobene harmonike, tudi z rdečimi dežniki se ne smejo nobene burke uganjati. Sprevod naj bo resna manifestacija katoliške misli. Pač pa naj se veliko poje.

d Orli-telovadei dobe izkaznico za kat. shod brezplačno od O. P., vsi drugi Orli-telovadci dobe izkaznice pri krajevnem priprav. odboru (župnem uradu) proti običajni ceni. Isto velja za Orlice: telovadkinje brezplačno, netelovadkinje proti plačilu. Telovadci in telovadkinje dobio izkaznice samo od OP oz. Orliške P.

d Pevska zveza v Ljubljani opozarja pevske zборе in pevce na sledeče:

1. Priglasiti se je mogoče za sodelovanje pri skupnem petju na kat. shodu samo do 10. avgusta. Poznejših priglasov ne bomo mogli nikakor vpoštovati. Sodelovati bodo smeli samo priglasjeni.

Veliko zborov s Kranjskega in Stajerskega se še ni priglasilo, ki pa bodo gotovo

prišli na kat. shod in želeli sodelovati. Predsedniki, povodnje, odborniki, ne zamudite!

3. Note so še na razpolago, in sicer vse v partiturah (vsi glasovi skupno) po 1.50 Din. Naročajte radi poštnine skupno!

4. Po maši bomo peli; Posvetitev S. J. »Poje hribič«. Po pesem naj pojo vse udeleženci. Za tem bomo peli himno »Povsod Bog«, ki naj jo tudi vsi pojo in sicer 1. in 7. kitico!

5. Poleg papeške himne bomo peli enoglasno tudi kraljevsko: »Pravde Bog« v G-duru po »Pevcu«. Kdor želi note, naj jih naroči pri P. Z. v Ljubljani, stane cela številka »Pevca« 1 Din.

6. Denar za note pošiljajte samo po priloženih položnicah!

d Kmetska zveza za okraj Črnomelj, vabi na shod, ki se vrši v nedeljo 5. avgusta ob pol 9. v Črnomlju v gostilni Skubic. Poročata poslanec Nemanin in župnik Bajec.

d Kmetska zveza za sodni okraj Kranj priredi v nedeljo dne 5. avgusta javen shod v Crkljah po litanjah v dvorani Ljudskega doma. Poroča o dnevni politični vprašanji poslanec Brodar. K mnogoštevilni udeležbi vabi načelnništvo.

Pozor, cenj, naročniki! S prihodnjo številko »Domoljuba« ustavimo nadaljnje pošiljanje lista tudi onim p. n. naročnikom, ki so prejeli položnice teden pozneje. Kdor hoče torej nemoteno do konca leta prejemati svoj list, naj nemudoma dopišlje naročnino za drugo polovico leta 1923 v znesku 12 Din.

d Jugoslovanski Orli v Parizu. V Parizu so se vršile v soboto 21. julija mednarodne tekme katoliških telovadcev iz Francije, Belgije, Italije, Švice, Luksemburga, Čehoslovaške in Jugoslavije, v nedeljo pa velika telovadna prireditev, pri kateri je nastopilo 30.000 katoliških telovadcev. Pri tekmah za prvenstvo, kjer je tekmovalo 200 telovadcev vsak posamezno, je dosegel prvo mesto neki Francoz, drugo mesto slovenski Orel Jožef Hvale, 7. mesto Orel Ivo Kermavner. Telovadnih vrst je tekmovalo okrog 300. Jugoslovanska orlovska vrsta je dosegla tretje mesto. Francoski listi so z ozirom na te velike uspehe naših Orlov obširno in navdušeno pisali o orlovski organizaciji. Orlom tudi mi na priborjenem uspehu najiskreneje čestitamo.

d »Veleizdajalec Orli«. To so kričali pretekli teden od Soče do Vardarja. V Zagrebu so namreč prijeli neko žensko Androlič, o kateri so dokazali, da je vohunila v prid drugim državam. Takoj je bilo vse pokonci. Pribičevičev »Preporod« in slovenščina »Slovenski Narod« so takoj kazali na Radiča, ki je baje voditelj tega vohunstva in o Orlih da je dokazano, da so vohunili. Zato da je orlovska organizacija tik pred razpustom. Zadnje dni pa so kričači nena doma utihnil, da niti dihanja ni bilo več čuti. Kaj se je zgodilo? Začelo je prihajati na dan, da je visoka dama Androlič imela zelo ozke zveze z zelo visokimi vojaškimi krogi v Beogradu in s srbskimi poslanci. Od njih je izvabljala s prijaznostjo, kakor znajo samo take dame, različne državne skrivnosti in jih prodajala za drag denar zunanjim državam. — »Slovenski Na-

rod« je sedaj tiho, ker se boji, da ne bi bil — razpuščen.

d Kake se zapravlja naš denar? Zena nekega visokega uradnika v beograjskem ministrstvu je kar na lepem dobila dva milijona kron pospore iz nekega fonda. Denar je dobila s tem, da je njen mož predložil ministru celo kopo aktov, ki jih je podpisal, ne da bi vedel, kaj. — Na francoskem smo dobili 300 milijonov frankov, posojila. Francija pa ni dala denarja, temveč vojno blago, med tem tudi konjsko uprego za artilerijo. Tudi ljubljanska divizijska komanda je dobila štiri vagone. Ko so odprli, so videli, da je sama doprana uprega, kakršna je v naši državi, ki je hribovita, nerabna. Francozi so jo odrinili, ker so jo imeli preveč, k nam.

d Služba božja na Gorjancih bo v nedeljo 12. avgusta ob desetih popoldne. Priredo tudi Hrvatje s svojim duhovnikom če ne bo dežja. Vabimo vse vernike, da se pobožnosti v čim večjem številu udeležijo.

d V Črnomlju bo v nedeljo 5. avgusta 1923 ob 2. popoldne blagoslov nove orlovske zastave tukajšnjega telovadnega odseka Orel. Ob 3. javna okrožna telovadba. Za okrepitev bo preskrbljeno na telovadišču. Vožnja po železnici je polovična in se dobe izkaznice pri telovadnem odseku Orel v Črnomlju. Bog živi!

d St. Vidčani! Kam pa v nedeljo 12. avgusta? Sokol vas bo počastil s svojo prireditvijo ta dan. Zavedni St. Vidčani pa so sklenili, da niti z radovednostjo ne bodo dali Sokolom povoda prištevati k svoji udeležbi naše ljudi, pač pa bodo trumoma pohiteli v ljubko Presko, kjer jim orlovski naraščaj in domači odsek ne bosta nudila samo boljšega nadomestila, marveč tudi prijetnejšo zabavo. Torej vsi v nedeljo 12. avgusta ob štirih popoldne na svidenje v Preski! Vstop za vse podpornike in dobrotnike prost!

d Blejska podružnica Slovenske dijaške zveze ima 8. avgusta 1923 ob 11. popoldne v Begunjah pri Leseah svoj redni letni občni zbor. Tovariši pridite polnoštevilno in sicer že z jutranjim vlakom. Pred obnim zborom se udeležimo skupno tudi slavnosti 50 letnega mašništva našega vladike dr. A. B. Jegliča, zato tovariši pokažite, da je naših dijakov lepo število. Hrano naj si po možnosti vsak sam vzame seboj. — Predsednik.

d Zveza bivših salezijanskih gojencev organizira v prid Mladinskemu domu veliko tombolo. Številke žrebajo septembra v Mladinskem domu in objavijo v časopisu.

— Kržičeva slavnost v Rakitni. Odbor za prireditev slavnosti povodom odkritja spominske plošče pisatelju in vzgojitelju Antonu Kržiču vabi vse Slovence, ki hočejo počastiti spomin moža, ki je vse svoje življenje posvetil kulturnemu delu v povzdigo našega naroda, v nedeljo, dne 5. avgusta v Rakitni. Odhod z južnega kolodvora v Ljubljani bo ob 5.50 zjutraj. Peljemo se do Preserja, odkoder je prijetna pešpot v Rakitno. Rakitničani bodo ta dan imeli tudi ob 10. uri cerkveno slavnost — posvečenje novih zvonov. Za udeležence Kržičeve slavnosti bo ob pol 11. cerkven govori in sv. maša. Ob pol 12. bo odkritje spominske plošče z govori in petjem. Slavnostni govor bo imel predsednik Slovaške zveze g. šolski vodja Ivan Štrukelj, petje bo oskrbel pevski zbor učiteljev. Pohitimo od blizu in haleč v nedeljo 5. avgusta v prijazno Rakitno, v rojstni kraj toliko za služnega kulturnega delavca Antona Kržiča!

d Zrtev lahkovernosti. Dne 14. t. m. pride k J. Vukšiniču na Želebe tujec. Naj

prej je kupoval od Vukšiniča vino. S tem je dobil pri Vukšiniču zaupanje. »Ali hočete, da vam kaj denarja naredim?« pravi tujec. »Poglejte to mašino!« — »To pa, to!« reče Vukšinič skrivnostno. Tujec dene v stroj nekaj denarja in čistega papirja. Zavrti in denar (seve oni pravi) prihaja na dan. »Koliko imate denarja, ker jaz ga vam »dopelt« toliko naredim,« pravi tujec. — »24 tisoč imam,« reče veselo Vukšinič. — »Dobro, še danes jih boste imeli 48 tisoč kron,« reče veselo tujec. »Toda iti morava v tak kraj, da naju nihče ne vidi.« — »Tudi lahko,« reči Vukšinič. In odideta v bližnji gozd. Tam v gozdu delavec bel papir in pravi denar devlje v stroj in bankovci gredo na svitlo. Toda vsled hude vročine in napornega dela je tujca zažejalo. Poželel je sveže studenčnice. Vukšinič ves postrežljiv pravi, da je v bližini studenec in steče po vodo. Med tem je bil tudi tujec gotov s svojim delom — — — Bankovce (24.000 K), ki mu jih je za »mušter« dal Vukšinič, zbaše v svojo malho. Medtem se vrne s svežo vodo Vukšinič. Hvaležno pije tujec. Ko se okreпча, poda tujec Vukšiniču zavojček, rekoč: »Tu imate 48.000 K. Toda tega paketa ne smete razviti, dokler ne preteče osem ur, ker bi bankovci obledeli. Ako me bodeš še potrebovali, pa mi pišite!« Tujec se lepo poslovil. Vukšinič zbaše pod pazduho zavojček in domov prišedši komaj čaka, da poteče onih osem ur, da vidi svoje »denarce«. Osem ur preteče, Vukšinič razvije zavoj in glej ga spaka, bankovci so se spremenili v »jurčke« (gobe), katere je bil zavil tujec med tem časom, ko je šel Vukšinič po vodo. In tako je Vukšinič ob 24.000 kron. Ljudje božji! Vsakemu tujcu in barabi več verujete, kakor znancu ali domačemu človeku, ki vam kaj svetuje!

d Radi bede si je pogнал krogljo v glavo višji policijski stražnik Aleksander Filipič v Mariboru.

d Razpisuje se služba organista-cerkvenika pri župnem uradu na Koroški Beli, p. Javornik, Gor. Prednost ima kak rokodelc.

d Rova; Nismo prejeli.

Gospodinj! Najcenejša in najzdravejša kava je »Družinska kavac tovarne hranil« Triglav v Šmarci pri Kamniku, napravljena iz prave kave, cikoriije in sladne kave. Prihranite si čas in denar, ker je gotova za vkuhanje in ni treba nobenih dodatkov. Zahtevajte jo po vseh trgovinah!

Prava narodna jed so bile že pred vojno testenine »Pekate« in kakor vse kaže, je kmalu ne bo hiše med našim ljudstvom, kjer bi jih ne uživali.

d Čevlje kupujte samo z znamko »Peko« ker so ti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga Ljubljana, Preg 20 na drobno tudi Aleksandrova cesta 1.

Za katoliški shod se pri-glasi pri župnem uradu!

Kdor uporablja

GAZELA - milo,

štedi perilo in noveci

Širom domovine.

IZ NOVEGA MESTA.

se nam poročata: Tudi nas Novomeščane je sadela sreča, da imamo krajevno organizacijo srbsko radikalne stranke, kateri stoji na čelu kot predsednik za Novo mesto, zdravnik dr. Viktor Gregorič. Te sporočamo vsem onim, ki bolehalo na prasnih, od belgrajske radikalije oropanih sepih — v prvi vrsti naše davkoplačevalce — da se oglašijo pri omenjenem gospodu, ki jim bo napisal recept: stopite k radikalom, posrbite se, pljunite na slovenstvo in vaši tepi bodo osdravljeni! (Op. ur.: Dvomimo. Zakaj belgrajska gospoda rabi denar in toga jim bo dajala Slovenija, pa še je stokrat srbska.)

BOROVNICA.

V zadnji številki »Domoljubac« smo naznanili dan proslave 15 letnice našega Orla (dne 5. avgusta). Sedaj nam preostaja še, da objavimo spored, ki je sledeči: Ob tričetrti na dve popoldne sprejem gostov pri gostilni gospe Mavec na Lazah, nato blagoslov v župni cerkvi in slavnosten obhod po Borovnici. Ob pol štirih javna telovadba, kjer bodo nastopili izvrstni telovadci. Po telovadbi bo govoril zastopnik Orlovske podzvezde br. Campa. Nato bo prosta zabava in srečelov. Se enkrat vabimo vse borovniške župljane, da se te orlovske manifestacije res polnoštevilno udeležite. 5. avgusta popoldne naj ne ostane nihče doma! Na naše prireditve vabimo vse bližnje in daljne odseke in kroške in vse prijatelje orlovstva. Pridite vsi na dan 5. avgusta v Borovnico, da bo naša proslava tim veličastnejša! — Bog živi!

IZ NOVOMEŠKE OKOLICE.

Dolgo časa smo molče opazovali delovanje našega okrajnega šolskega sveta, zljali smo pa prisiljeni, da posvetimo malo za kulise in si ogledamo zaenkrat člana okrajnega šolskega sveta nadučitelja Matkota. Da je ta mož strupen liberalci in vnet zagovornik centralističnega režima, je znano. Pri okr. šolskem svetu ima kot tak skoraj vse moč v rokah in vsi ostali se vrtno po njegovemu taktu. Nihče se mu ne upa zameriti, kaj šele odkrito proti njemu nastopiti. Kdor izmed učiteljev v okolici okrajnega šolskega sveta ni njegovga mišljenja, ta naj se pripravi na udarec z loparjem od strani v njegova šolskega sveta, ki Matkota verno uboga. Kaj boste vi Slomskarji — »klerikalci« —, vi pojdite službovat v zakoniti in hribe, moji zvesti naj pa zasedejo udobnejša mesta. Hribe je ustvaril Bog vendar za »klerikalce«. In vi krajni šolski sveti si hočete privajati stare pravice neodločevanja glede nastavitve učiteljstva? O, to pa že ne! Krajni šolski sveti naj skrbijo samo, da bo šolsko poslopje in inventar v redu, potem pa jezik za zobmi! Končno pa vi stariši, ki pošiljate svoje otroke v šole in plačujete pri davkih velike vsote za šole, vi pa imate najmanj pravice svetovati, kaj šele zahtevati, kdo bo učil v šoli. Plačujte in pošiljajte šoloobvezne otroke redno k pouku, pa jezik za zobmi! Kdo bo učil, to bom že jaz, nadučitelj Matko, odločil v sporazumu s predsednikom okrajnega šolskega sveta, ki mi gre tako lepo na roke, višji šolski svet bo se pristavil mojemu predlogu svoj »benec in stvar bo rešena. Če ljudstvo z učiteljem ali učiteljico ni zadovoljno, kaj me to briga, glavno je, da spravim svoje protežirance, pa najsi bodo liberalci ali radikalci, tja, kjer uvidim potrebo pobijati »klerikalnega zmajca«. — Tako si predstavlja in tako poskuša delati Matko s pomočjo svojih zvestih, njemu enakovrednih, med našim dobrim ljudstvom »stimungoc« za svoje do dna korumpirano in propalo stranko. Toda tako početje zna imeti za njega enkrat usodne posledice. Mož se čuti močnega, ker ga zaenkrat ščiti režim. Mi pa vprašamo: G. Matko! Kdo vzdržuje naše šole in šolsko osebje z vami vred seveda, ali mi, ali vi? In če priznate, da mi, kako si drznete jemati nam iz rok pravo, prvega odločevanja? Ljudstvo Vas pozna in ve, kako se hodite priklanjati na višji šolski svet, da se potem predlogi okrajnega šolskega sveta, ki so pravzaprav Vaši predlogi, tem sigurneje sprejeti. Vi delate s tem proti ljudstvu, ki Vas živi in odklanja vse tisto učiteljstvo, ki nam ga Vi vsiljujete. Protežirajte jih na svoj, ne pa na naš račun. Mi pa hočemo učiteljstvo, ki bo naše otroke učilo tako, kakor bo v skladu s

našim katoliškim mišljenjem. O stvari bomo še spregovorili, gradiva je še dovolj. — Več starišev šoloobveznih otrok.

TOMACEVO PRI LJUBLJANI.

Naj tudi o nas, ki se malokdaj oglašimo, svet izve nekaj novic. Pred kratkim sino slovesno pripeljali nove zvonove. Vsi vaščani tres rasilke starosti in spola se so potradili, da se je slovesnost na kar največičastnejši način izvršila. V kratkem bodo enak praznik obhajali tudi sosednji Stoženci. — Pri sadnjem naboru je bilo ismed devetih fantov petstojnih sedem. Z veseljem ugotavljamo, da so fantje opustili grde fantovske razvade, ki so bile včasih ob enakih prilikah običajne. Obsejati pa moram odvijanje nekaterih fantalincev in smatrnob ob Savi. O polnosti so se pripeljali s vozom v Tomacevo in razgrajali, kakor divjaki. Pomilujemo očeta, ki pusti mladoletnemu sinu, da vozi ponoči razgrajaje na takšne zisletec. Če se to še enkrat ponovi, jih bomo navedli imenoma in jih naznanili oblasti, da prejmejo zasluženo plačilo. Čas je te, da se grde razvade korenito istrobijo.

IZ KOMENDE.

Pravijo, da po vojski verske šiviljenje peča. Zato je prav in potrebno, če so morejo kje spet obnevit stare verske vaje in pobožnosti. Take bomo storili letos v naši stari podružnici v Mostah. Tam sta veliki in eni stranski oltar zelo starega stega in na vsakem je kip sv. Roka, znamenje, da so naši predniki zelo častili tega velikega pripornjaka pred božjim prestolom. V latinskem zapisniku cerkvenih opravil iz leta 1734 in drugom iz leta 1774 stoji zapisano pri 16. dnevu avgusta: Praznik sv. Roka iz pobožnosti. Prva božja služba v larni cerkvi, druga s pridigo v Mostah (Priklje), kjer vpoije g. kaplan procesiji, ki pridote iz Nevolj in iz Vodice. Odpustkov 7 let in 7 kvadragen. — Name-nili smo se, letos spet s pridigo počastiti sv. Roka pred običajno sv. mašo ob devetih. Nekdanjih procesij sicer ne moremo pričakovati, toda domačini naj bi se z obilno udeležbo skazali vredne nekdanjih vnetih častilcev sv. Roka. Cerkev v Mostah ima par lepo ubranih telezao-jeklenih zvonov. Naj bi občani složili tudi kaj več za zvonik, ki je zelo potreben poprave in nove barve, da se zasveti kakor farni od lanskega leta!

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Katoliško slovenska izobraževalna društva v St. Jerneju praznuje v nedeljo, dne 5. avgusta dvajsetletnico ustanovitve. Ob devetih popoldne zbiranje in ureditev sproveda pred društvenim dvorano, nato obhod. Ob 10. sv. maša na prostem. Po sv. maši prosvetni tabor istotam. Po taboru na telovadnici skušnija za popoldanski nastop. Ob 2. popoldne litanije. Po litanijah javna telovadba. Po telovadbi prosta zabava. Sedeluje domača orlovska godba. — Sosednja društva, orlovske odseki in kroški ter prijatelji naših organizacij na svidenje dne 5. avgusta v St. Jerneju. Bog živi!

PRESKA.

V nedeljo, dne 12. avgusta ob štirih popoldne priredi orlovski naraščaj v Preski pri Medvodah svoj prvo javno produkcijo z lepimi točkami. Ker je zveza vlakov Ljubljana—Medvode in ob gorajski progi jako ugodna, pričakujemo polnoštevilno udeležbo; zlasti pa pričakujemo, da okoličani polnoštevilno posetijo našo društveno slovesnost. Na svidenje!

BLOKE.

Orlovske tabor na praznik sv. Petra in Pavla se je vršil ob obilni udeležbi pri sv. Petru na Studencu, kjer se bere vsako leto na prijaznem gričku mnogo častilcev sv. Petra od blizu in daleč. Prostor za telovadbo je pa dal na razpolago gosp. Usenik ved Vel. Vrhom, za kar se mu iskreno zahvaljujemo. Vrhi Runarci so nam za okrasitev telovadnega prostora darovali 10 krasnih mlajev; fantje runarški so jih posekali ter pripeljali pod Vel. Vrh in nam potem pridno pomagali jih postaviti in urediti telovadni prostor. Dobrim Runarcom in vrhim fantom iskrena hvala in Bog plačaj! Zahvaliti se moramo tudi vsem, ki so nam darovali mnogo dobrikov, vsem dobrim dekletom, ki so jih pobirale in nam naplele toliko vencev. Hvala onim možem na Studencu, ki so nam šli na roko in postavili na Studencu mlaje. Dopoldan nas je pri sv. maši plašil dež in nas pošteno obirala prava kraška burja, popoldan nas je pa obserala gorke solnce, da smo kmalu pozabili na dopoldansko burjo. Cerkevna govora je imel veleč. g. prof.

Dr. Rožman. Po sv. maši je otvoril tabor naš predsednik ž. g. kaplan Pucej. Govorili so g. ravatelj Zan in Ljubljane, br. Lavrič iz Sodražice, v imenu Orlice pa sestra Oražnova iz Globeli. Pri popoldanski telovadbi se nastopili prvič tudi domači Orli in Orlice. Cela prireditelj se je ljudem zelo dopadla in vsi udeleženci so se še pred mrakom razšli a savestjo, da ni bilo kmalu tako lepega in neprijetnega dneva. Vsem poštenim in dobrim fantom in dekletom, ki so nam pridno pomagali pri delih za tabor: iskrena hvala in vam kličemo, če še niste v naših vrstah, pridružite se nam, tu vam ne bo manjkalo ne prave izobrazbe ne poštenega veselja in zabave. Stariši le brez skrbi nam saupajte svoje otroke in pošljite jih v našo lepo orlovsko organizacijo, ki ima za svoj vzor lepo goslo: Bogu otroci, domovini sinovi in nikomar hlapci. Pri nas si bodo pridobili mnogo koristnega za posnejše življenje; nagovarjajte svoje odrasle sinove in hčere, da se nam pridružejo, da bodo naš Orle res zbirališče poštene slovenske kršćanske mladine. Bog živi! — Dne 8. julija smo imeli kratko proslavo dvojnega jubileja našega prevzvišenega škofa in pa proslavo naših apostolov bratov sv. Cirila in Metoda s par deklamacijami in predavanji. — Seno je pri nas po večini pospravljeno, a tako slabe letine za seno kot letos ne pomni pri nas nihče. Nekateri si bodo s veliko težavo komaj ohranili najpotrebnejšo živino čes timo, posebno nekatere vasi so še bolj prizadete. Mnogo škoda na travnikih je napravil spomladanski mras in slana. Polje se je nekoliko popravilo in na splošno obeta še precej dobro, dasi bodo vse bolj pozno kot druga leta.

LESKOVEC PRI KRŠKEM.

Dne 1. julija sta priredila podpisani orlovski odsek in orliški kroček s obema naraščajema javno prireditev na Senušah. Točno izvajane telovadne točke, lepo prednašane deklamacije in govori in končno zaključni nagovor g. kaplana, v katerem je odkrival prelepi namen orlovske organizacije ter pobijal vse rane predsodke proti njej — vse to je podigalo mladini iz Senuš in okolice ogenj navdušenja za orlovsko misel. Zelimo samo, da ti ta ogenj močno in vstrajno gorel ter privabil pod naš prapor vse tamkajšnje dobromisleže fante. — Prav toplo se zahvaljujemo g. Bizjaku, da nam je blagohotno prepustil vrt za telovadišče, dalje vsem tantom kakor: obema Dime, Učanjšek ter Kerinu, in sploh vsem, ki se na ta ali na oni način kaj pripomogli, da je naše prireditelj lepo uspela.

Odsek »Orle« v Leskovcu.

VELA NAD KAMNIKOM.

V nedeljo, dne 22. julija je bil občni zbor KZ v dvorani društvenega doma na Selih. Udeležencev je bilo okrog 50. Ker bivšega predsednika ni bilo, otvori g. Ivan Tomajk, župnik, občni zbor ter poroča radež predsednika sledeče: Podružnica KZ na Selih je imela od sadnjega občnega zbora 2 seji. Poudarja, da je cela fara rasla kakih peterih, šla pri sadnji volitvah v SLS. Pozivlja, naj slednji četa za to, da se KZ na Selih počivi ter, da se vpiše vsi možje v organizacijo, ki je edina stanovska politična organizacija za kmetu. Pozivlja vso žlano, naj se bolj zanimajo za vse prireditve ali shode KZ ter se jih redno udeležujejo. Nato se je vršila volitev odbora. G. Poslanec Stercin je poročal o političnem položaju, razložil zakon o noh davkih ter vojaški zakon. Sledilo je veliko ogorenje nad novim vojaškim kakor tudi nad davčnim zakonom.

ZIRI.

SKID Žiri-Dobračeva vjudno vabi k predstari: »Krojaček-junaček«, veseloigra v 4. dejanjih, katero vprizore dijaki v nedeljo, dne 5. avgusta ob štiri popoldne v Društvenem domu na Dobračevi. Ceti dobiček prireditelj je namenjen za dijaško podporne društvo v Ljubljani, zato se preplačila hvalečno sprejemajo. Na svidenje! Bog živi!

IZ JARŠ PRI DOMŽALAH.

Pred kratkim ustanovljenemu orlovskemu odseku v Grobljah delajo nasprotniki velike ovire: čes cesto mu nastavljajo kico in ga krive raznih ponočnih izgradov naprednih divjakov. Orli pa ostanejo kljub vsem zaprekam Orli in zvesti svojemu programu — 15. julija smo imeli »žeganjec«. Splošno smo bili vsi zadovoljni, ker je županstvo prepovedalo godbo in pleš. Kar je poštenih gostilničarjev so se tega tudi držali. Edino »pri Gasperju«, ki se je hvalil, da ima baje dovoljenje od okrajnega župarstva, je brežičala harmonika »zbrani« družbi.

Harmoniki je pa sledilo rožljanje pobitih šepin, kozarec in kročnikov. Pravijo, da bo gostilničar škodo mirno potrpel, da ne pride stvar oblasti v roke. — Za enkrat dosti, o priliki pa še kaj več in podrobneje.

Listek.

Veter.

Po Evaldu. — P. P.

Bilo je v ponedeljek. Ribič je stal v svojem čolnu, pljuval je v vodo in klet, da se je kar kadilo.

»Že osem dni čakam lujak in pričakujem, da zapiha veter od vzhoda,« je rekel. »Pa dan za dnem mi piha od zahoda. Ribe mi bodo segnile v čolnu in na beraško palico bom prišel. Ali se še ne boš presukal, veter?«

»Ne morem,« je rekel veter žalostno.

»Ti grdi in hudobni veter!« se je kregal ribič.

V torek zjutraj je bilo, ko so se odpri popki na jablani.

»To je zame najvažnejši dan v letu,« je rekla jablana. »Danes se bo odločilo, kako bo z menoj. Moj ljubi, dobri veter — danes sem vsa v cvetju, danes za božjo voljo ne smeš pihati. Ako mi razpihaš moje cvetje, potem ne dobim nič loblak. Vsaj danes bodi tiho!«

»Kako bi rad, ko bi le mogel,« je odgovoril veter.

Pa v tistem trenutku je zavel preko jablane in belo cvetje se je vsulo na tla.

»Ti si ves hudoben, ti veter,« je tožila jablana.

V sredo je stal mlinar na hodniku svojega mlina, ki je bil napravljen na veter, in je opazoval nebo.

»Zdaj se pa le napravi, dragi veter!« je prigovarjal. »Danes moram mleti. Jaz nisem tako siten kakor ribič. Meni je prav vseeno, ali pihaš od severa ali juga, od vzhoda ali zahoda, da le rea pihaš. Meni je treba le, da zavrtim pokrov na mlinu, pa je. Ampak ako le nočeš pihati, potem se bom razjezil, da bo vse pokalo.«

»Tukaj sem, tukaj sem!« je hitel veter in mlin je mlet.

»Si še priden!« je hvalil mlinar.

»Ah, sedaj moram pa zopet potihniti,« je rekel veter.

In tiho je bilo in mlin je obstal.

»Ti grdi veter!« je tožil mlinar.

V četrtek zjutraj je stal bolnik pri zaprtem oknu in je gledal ven.

»Odkod danes prihajaš, veter?« je vprašal.

»Od vzhoda,« je odgovoril veter.

»Dragi moj veter, ti se moraš zaobrniti ali pa vtihniti,« je rekel bolnik. »Jaz sem prebolel hudo bolezen in zdravnik pravi, da ob vzhodnem vetru ne smem na prosto. Jaz bi pa tako rad šel venkaj. To leto še nisem bil v gozdu in vendar me tja tako zelo žene. Dragi moj veter, upam

da boš upošteval prošnjo revnega bolnika.«

»Jaz ti ne morem pomagati,« je zatulil veter.

Tedaj se je razjokal bolnik in je bolestno zastokal:

»Kako te sovražim, ti grdi veter!«

V petek zjutraj, ko je vreme tako lepo kazalo, je razobesila perilo zunaj po vrtu, da bi se presušilo.

»Vetrič lepo piha,« je rekla. »Zrak je suh. Upam, da bom imela srečo s perilom in da se mi vse lepo posuši.«

Popoldne pa je narastel vetrič v vihar. Koli so se podrli, vrvice so se potrgale in perilo se je raztreslo po tleh. Gospodinja je vsa obupana tekala po vrtu in pobirala perilo.

»Oh, moj Bog, moj Bog, kakšna škoda! Ne kaže mi družega, kakor da vse perilo vržem še enkrat v čeber. Ta grdi vihar! Da bi te —!«

»Kaj morem jaz za to,« je tulil vihar.

V soboto zjutraj so bila semena tiste rastline, ki ji pravimo pasji zob, pripravljena na odhod.

Kako ljubko so sedele z razprtimi dežniki in čakale, da pride veter in jih odnese v daljavo. Mnogo jih je bilo in vsa so bila zelo lepa; pasji zob je bil zelo ponosen na ta svoja semena.

»Lepo je, če ima kdo ubogljivje otroke,« je rekel. »Jaz sem cvetel za svoje otroke in sem jih sam redil in gojil! Odslej bodo morali skrbeti sami zase. Ko bi takoj pred pragom padli na zemljo, bi jih zrastle toliko, da bi drug drugega udušili. Zato sem dal vsakemu neke vrste dežnike, da ga veter zanese daleč tja čez polje. Tako se moja rodbina razprostere in razširi v daljavo. Pridi torej, dragi vetrič, in odnesi jih. Nič družega ne zahtevam, kakor da prideš in zapihaš.«

»Ne morem,« je rohnel veter. In ni se ganil. Bilo je tiho, popolnoma mirno in tiho.

»Ti hudobni veter!« je rohnel pasji zob. Včeraj si tako tulil in pometal, da je bilo vse perilo gospodinji zamazano, danes pa nočeš niti mojih otročičev nekoliko tja preko polja zanesti. Sram, sram te bodi!«

»Ne morem pomagati,« je stokal veter.

Kaj pa je bilo v nedeljo? V nedeljo zjutraj je veter počival za plotom. Poleg njega je ležala miška in si lizala tačice.

»Kako vendar stokaš, veter,« je rekla miška.

»Kako ne bi stokal?« je odgovoril veter. »Na vsem svetu ni nihče tako nesrečen kakor jaz.«

»Ti pretiravaš!« je rekla miška. »Sploh pa — jaz te ne poznam od bližje. Jaz sem majhna in sem navajena le nizkih tal, tako da ti večinoma preko mene jadraš po svetu. Ampak ni še dolgo tega, ko sem slišala, ko je nekdo silno pohvalno in laskavo govoril o tebi.«

»Je torej vendarle kaj dobrega vedel o meni?« je vprašal veter. »Kdo je bil to? Hitro povej!«

»Pesnik je bil to,« je rekla miška.
»Tukaj je sedel in še nekdo drugi zraven njega. In prebral mu je pesmice, ki jih je bil zložil o tebi.«

»Eh, pesnik,« je rekel veter čmerno.
»Kaj je stalo v tistih pesmicah?«

»Da si mehak in mil in da božaš deklicam lica in se poigravaš z njihovimi kodri,« je rekla miška.

»To je res,« je rekel veter. »A zadnjih je pregovarjal, ker sem mu bil nov, modro pobarval in mu razmršil frizuro.«

»Potem je stalo v tistih verzih, kako ponosno in mogočno včasih veješ preko morja,« je nadaljevala miška. »Rekel je, da ne ve nič lepšega kakor kadar razburkaš valove, da se penijo od jeze.«

»Predvčerajšnjim se je vozil v čolnu,« je rekel veter. »Pri tem pa si je nakopal morskbo bolezen in me je zato kruto oštel in obdelal. Ne, niti za las ni on boljši kot so drugi.«

»Seve, ampak če je vse jezno nate, potem nekaj ne more biti prav na tebi,« je posamnjala miška.

»Moj Bog, moj Bog!« je ječal veter. In nepretrgoma je ječal in zdihoval, tako da ga je bilo grozno poslušati.
(Konec sledi.)

Zenitna ponudba.

Oskrbnik večjega posestva, 35 let star, dobro situiran, neomadeževane preteklosti, zelo vnet za kmetijstvo, se želi seznaniti v svrbo ženitve z gospoditno ali vdovo, ki bi imela svojo kmetijo. — Le resne, neanonimne ponudbe je poslati pod »SAMSKI OSKRBNIK« na upravo »Domoljubac.«
Tajnost zajamčena. 4519

Najboljša KOLESA

PNEUMATIKO in vse dele koles nudi po originalnih cenah zastopstvo tvrdke J. Gorec M. R. PLEVEL, PRESKA pri MEDVODAH. 4540

Prodajam posestvo

okoli pol zemlje, v prijaznem gorenjskem kraju, oddaljeno pol ure od mesta. Več pove L. STEPIČ, Spodnja šiška, Kavčikova ulica 108. 4470

POZORI! KUPUJEM po najvišjih cenah

polhove kože

komad 8—12 kron. — FRANC ŠMALC, LJUBLJANA, Marijin trg št. 1. 4531

Ukraden je bil 28. julija g. Petru Loibnerju, gozdarju na Krumperki pri Dobu, PES istrijsanske pasme, siv z rjavimi lisami in kratkim repom. Star je 2 leti in sliši na ime »Tref«. Kdor bi zasledil psa, naj naznani proti dobri odškodnini posestniku. 4564

Družabnika

SPREJMO z večjim kapitalom pri zelo uspešnem trgovskem podjetju vsled naraščajočega prometa ali brez sodelovanja. — Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod »Resna agilnost 4587«.

Koruzo, otrobe, oves in moko

nudi najceneje RUDOLF KOVAČIČ, Ljubljana, Dolenjska cesta št. 58.

Lipovo cvetje, tršlikovo lubje

in VSA DRUGA ZDRAVILNA ZELIŠČA KUPUJE po najvišjih dnevnih cenah Drogerija ANT. KANČ, Židovska ulica št. 1, Ljubljana. 4435

Jugoslovanski kreditni zavod

V LJUBLJANI, Marijin trg št. 8
registrovana zadruga z omejeno zavezo

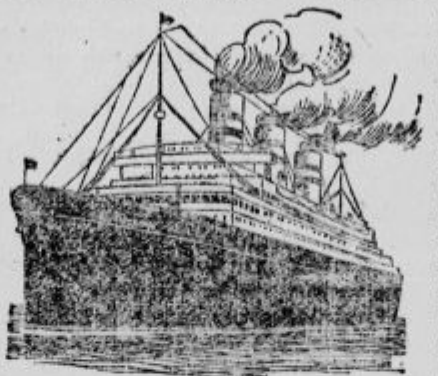
sprejema vloge **7%** obresti brez odna knjižice in bitka rentnega plača čistih in invalidskega davka. Za večje in stalne vloge kakor tudi vloge v tekočem računu obrestovanje po dogovoru. — Podeljuje kratkoročne trgovske in personalne kredite najkulantneje.

Palma

Na kakovost morate paziti, a ne na ceno

kadar kupujete guml potpetnike. Zahtevajte od Vašega črevljarja izrečno samo prave Palma kaučuk potpetnike in kaučuk potplate in odklonite vsako ponarejenost.

HOLLAND-AMERIKA LINIJA

Rotterdam-New York

Generalno zastopstvo za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev
Hrvatska banka za promet s nekretninama d. d.

Zagreb, Zrinjski trg 8.

Odprava potnikov I., II. III. razreda za Severno Ameriko in Kanado z ogromnimi, najmodernimi brzovoznimi parobrodi. Potovanje po odprtem morju 6 do 7 dni. Najugodnejša sigurna in brza vožnja.

lavrstna kuhinja. Vsak teden jeden parobrod. Potniki tretjega razreda imajo posebne kabine z uzorno čistostjo.

Vestranaka pojasnila daje brzo in brezplačno:

Holland-Amerika Linija

Podružnica: Ljubljana, Dunajska c. 21.

Manufakturna trgovina
MARIJA ROGELJ - Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 38

vijudno NAZNANJA, da

se je preselila v
Lingarjevo ulico 4

nasproti trgovine »ČESNIK« ter se PRIPOROČA še nadalje za obilen obisk. — Blago dobro — Cene nizke. 4014

Miši, podgane, stenice, ščurki

in vse golazen mora poginiti ako uporabljate moja najboljša preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim in hišnim mišim Din. 7-50, za podgane Din. 7-50, za ščurke Din. 7-50, za stenice Din. 7-50, uničev. moljev Din. 6— proti mršom Din. 7-50, mastilo proti ušom pri ljudeh in pri živalih Din. 4—, za uši v obliki in perlu Din. 7-50, tinkt. proti mršom na sadju in na zelenjavi Din. 7-50, proti mravljam Din. 7-50.

Preprodajalci dobe popust. Pošilja po povzetju Zavod za ekspedicijo: ARTES, kem. laboratorij M. JUNKER, Petrinjska ul. 8, Zagreb 1.

Bronaste zvonove

vilva najceneje in z dobavnim rokom od 2 do 6 mesecev

Zvonarna in livarna,
St. Vid nad Ljubljano.

Bonboni, vsakovrstni laci, kolači itd. najceneje samo na debelo (zlasti ugodno za kramarice in sejmarje) pri

A. Pöschl

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 7.

Veliko izbiro

in UGODNE CENE najdete pri nakupu sušenega in menukturnega blaga za moške in ženske v Ljubljani

Pred Skofljo

Lingerjeve

Medarske ulice

R. Miklauc, „Pri Škofu“

Obstoj tvrke blizu 60 let
Razpošilja se tudi po pošti

Hišo naprodaj z vrtem in gospodarskimi poslopji ima **JAKOB ŽAGAR**, posestnik v Vel. Orehku št. 4, župnija Stopiše. Hiša je v dobrem stanu, pripravna za obrt. Cena se izve pri imenovanem lastniku. 4575

MASTIN primešaj v krmo, angleški krmilni prašek za živino, po pošti 5 zamotkov po 1,5 kg za 36 Din. Glesom ukaza dež. vlade v Ljubljani smejo prodajati Mastin lekarnarji, trgovci, kramarji, kmetijske in konsumne zadrage. — Dalje od teh zahtevajte:

SLADIN hrana za dojenčke, za otroke. Krepek zajutrek za odrasle, daje bolnikom kri, moč, zdravje. Z njegovo uporabo se prihrani mleka in sladkorja. To dokazuje na tisoče zahvalnih pisem. Po pošti 5 zamotkov po 1,5 kg 60 Din.

GARJE kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih Naftoi-mazilo, ki je brez duha in ne maže perila. — 1 lonček za eno osebo po pošti 7 Din. pri

TRNKOCI, lekarna, Ljubljana, Slovenija SHS.

POZOR!

Pred nakupom POHIŠTVA

si oglejte našo veliko zalogo spalnih oprav, jedilnic, kuhinj, foteljev, otoman, divanov, klubovih garnitur, žimnic, blazin itd. — Prepričali se boste o ličnosti in solidnosti naših izdelkov ter boste prihranili mnogo denarja. — Zahtevajte cenik! — **ERMAN & ARHAR**, mizarstvo, ŠT. VID nad Ljubljano št. 4. 4161

IVAN JAX IN SIN
GOSPOSVETSKA CESTA 2, LJUBLJANA

šivalni stroji.

šborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Došlo je ravnokar večje število strojev za vsako obrt. Vezenje poučuje brezplačno. Pisalni stroji **ADLER**. Ceniki zastoj in franco. Kolesa iz prvih tovar: **Dürkopp**, **Styria**, **Waffenrad** in motorole na prvo kolo.

Kunstek & Pleterski

LJUBLJANA — VODNIKOV TRG 5,
priporoča svojo veliko zalogo

**usnja in čevljar-
skih potrebščin**

na drobno in debelo.

Tvrda **F. Fajdiga sin**

priporoča vsakovratne lepe omare (kostne) z ladeleci in tudi visoke iz trdega in mehkega lesa, postelje, omare, stole, modroce; sploh vse pohištvene dele dobiš edino le

Ljubljani, na Sv. Petra cesti 17.

Cie. Gle. Transatlantique Francoska linija

Najhrelša in najudobnejša vožnja v Ameriko je čez **Jeserice** na **Bach-Havre** samo 3 1/2 dni

Havre-Newyork samo 6 dni.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:
Slovenska banka d. d. v Zagrebu.

Vozne listke in tozadevna pojasnila daje:

IVAN KRAKER,

zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

**Različno SADJE
in vse vrste JAGOD**

(maline, robidnice, borovnice, brusnice in rudeče jagode) kupi vsako množino **KONZERVNA TOVARNA NA VRHNIKI**. — **NAKUPOVALCI** se iščejo, oziroma naj stavijo ponudbe. 3685

KUPIMO vsako množino

starega svinca.

PUŠKARNA v KLANJU.

Kdor želi slovensko ali nemško

harmoniko

lastnega ali Luba-sovega izdelka, naj se obrne na

F. KUCLER

izdelovatelj harmonik

Drenov grič
p. Vrhnika

Za odgovor je priložiti znamko.

Sanitetni podpolkovnik Dr. Rudolf Kobal

ordinira za pljučne in notranje bolezni od sedaj naprej na **KRALJA PETRA** (Slovenskem) trgu št. 2/II od 11 1/2 — 12 1/2 in od 2 — 3 pop.

**Popolnoma varno naložite svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI**

R. Z. X D. Z.

sedaj poleg nunske cerkve, poleti l. 1923 v svoji lastni palači ob **Miklošičevi cesti** poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo po **6%** brez odbitka rentnega in invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 1/2 %**.

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 1/2 %**.

Večji vezani zneski se obrestujejo po dogovoru.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela »Union«).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000

Podružnice: **Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik.** Ekspozitura: **Bled.** Interesna skupnost z **Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.**

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. **Peoblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.**

Poroč. prstani
Double verižice
Sienske ure
Budilke
Zeone ure
Uhani
Najstarejša trgovina ur, zlatnine in
srebrnine **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Prešernova 1

TEKSTILA, družba na ZGOŠI postaja Lesce, Gorenjsko, predilnica, lasna barval- nica in strojno pletilstvo.

Izdeluje in prodaja volno različnih barv
v posuklijih, sprejema volno v prejo,
zamenjuje predeno volno za kosmato, iz-
deluje in prodaja različne vrste volnenih
pletenin, kakor zavijačke, jupre-, športne-,
bočne-, dolge površne- jopice, dokolenice,
sweatre, različne čepice, šale itd., po solidnih
konkurenčnih cenah; zamenjuje pletenine
za kosmato volno, izvršuje pletenine po
naročilu posebno za športna društva, točno
in pod najugodnejšimi pogoji, pošilja na željo
gg. interesentom vzorce vseh vrst izdelkov in
daje popuste pri večjih naročilih.

Oblačilno blago prodaja
najceneje
manufakturna trgovina
JOS. STOPAR
Ljubljana
Dunajska cesta št. 21.

And. Jakl tovar. koč in čevljev d. d.,
KARLOVAC
Prodajalna Ljubljana, Poljanska cesta št. 13.
Bogato skladišče moških, ženskih
in otroških čevljev iz telečega
boksa v vseh barvah, govejega
boksa in rjave kravine.

Solidno delo! Znižane cene!

Kmečki posestniki!

Pri prodaji ali nakupu posestev boste imeli

najboljši uspeh

če se obrnete na

„POSEST“

obl. konc. pisarna Ljubljana, Poljanska c. 12.

Na prodaj in v zamenjavo veliko kmečkih
posestev, vinogradov, mlinov in žag.

Združene opekarne d. d. Ljubljana
nudijo v poljubnih množinah

zarezane strešnike

model „A“ in model „D“ (ušorni crep), najpriprostejše,
najirpežnejše in najcenejše kritje streh sedanosti, dalje

zidno opeko.

Na željo pošljemo popis in ponudbe. Spretni zastopniki se sprejmejo.

Preselitev trgovine!

Naznanjamo uljudno, da smo preselili svojo trgovino z železnino
s 25. julijem t. l. od Cankarjevega nabrežja št. 1 v svojo lastno hišo v

Stritarjevo ulico št. 7.

kjer bomo trgovino znatno razširili.

Prosimo sodobno za nadaljno naklonjenost, ter zagotovimo cenje-
nim odjemalcem najboljšo postrežbo. Z odličnim spoštovanjem

Breznik & Fritsch, trgovina z železnino.

Hamburg Amerika Linija
in
United American Lines Inc.
Filijalka
Simon Kmetec, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 26.

Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pojasnila
in prodaja vozne listke

Odhod iz Ljubljane vsak teden

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

J. G. Drašković, Zagreb

„B“ Cesta pri državnem kolodvoru

Podružnice:

Beograd: Balkanska ulica 25.

Sušak: Jovo Gj. Ivošević Karolinska cesta 160.

Split: Ante Buić, Dioklecijanova obala 13.

Gruž: Ivo Lovričević.

Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijević & Komp. Bulevard Kralja Aleksandra 187.

Vel. Čačkerek: Dušan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4.

Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik.